

HIT-MAGYARSÁG-ÉRTÉK

Szent Kereszt

ÖKUMENIKUS MAGAZIN

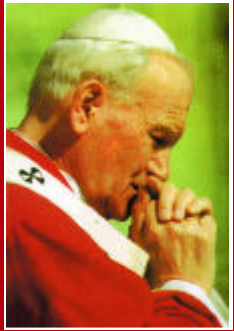
III. évfolyam

2005. 3. szám

Megjelenik

kéthavonta

345 Ft

II. János Pál pápa

Böjte Csaba

Miletics Marcell

Örmény katolikusok

Magyar
Kálvária

Nemzeti
Társas
Kör

Szent Korona
Társaság

Bogányi Gergely

A zene köt össze a hittel

Régebbi számaink megvásárolhatók postai utánvétellel a kiadótól!!!

A lapok ára: 345.- Forint + postaköltség

Megrendelőlap

Kérem megküldeni a következő számokat:
 Példányszám:
 Név:
 Cím: (ir.szám)

A szelvényt a következő címre kérjük feladni:

Veritas Invest Rt. 1142. Budapest, Erzsébet királyné útja 86.
 Telefonon is megrendelheti régebbi számainkat vagy előfizethet az alábbi számon:
 Tel.: 383-0983, Fax: 383-0984 (munkanapokon de.: 8-tól fél 5-ig)
 Interneten is fogadunk megrendeléseket. Email: szentkereszt@veritas.hu
 Honlap: www.szentkereszt.hu

Aláírás:
 (Az összeget utánvétellel egyenlítem ki.)

Kedves olvasóink!

Honlapunkon – www.szentkereszt.hu – elindítottunk egy Keresztjeink nevű fotóalbumot, ahol a Kárpát-medence keresztjeit szeretnénk majd bemutatni egy-két fotóval pár sor erejéig. Ehhez kérnénk az önök segítségét is, hogy az otthonuk közelében, az útjaik során és egyéb helyeken látott keresztokről küldjenek nekünk fotókat megjelölve a pontos helyet. Ezenkívül, ha szerepel rajta leírás, hogy ki, és mikor, milyen céllal készítette, készült, akkor azt is írják meg. A képeket és leírásokat kizárólag e-mailben: szentkereszt@szentkereszt.hu juttathatja el hozzánk. A meg nem rendelt, postai úton küldött képeket, leveleket nem áll módunkban visszaküldeni. Várjuk a szebbnél szebb fotókat!

BETEGÁPOLÁST,
 lelkeszi, egészségügyi stb.
 referenciákkal képzett kolléganőink vállalnak kedvező óradíjakkal (igényre házzvezetéssel, bentlakással, részmunkaidőben is).

MICIMACKÓ **JOBBANSEGÍTŐK**

06-20-311-2363
 06-1-413-1536

Ügyintézésünk díjmentes.

2006. IX. évfolyam 6. szám Ára: 488 Ft

INGATLAN

Magazin

Ingatlanfejlesztők, Ingatlanforgalmazók, Ingatlanvásárlók és -értékesítők lapja

A fizetési meghagyásos eljárásról II.

A második „Rózsa domb!”

Ingyenes lakossági és Internetes hirdetések

Nagy ötletek, kis lakáshoz

Ősre várható az új bérlakásprogram életbe lépése

A legnagyobb magyar nyitott ingatlan adatbázis

Angyalföld új városkapuja az Árpád hídnál

Ajánlatok a Veritas Ingatlanforgalmazási Iroda adatbankjából

XIV. Széplő u. 42-46

XVII. Széplő u. 4-8

XII. Győrfalvi u. 24

XV. Hosszú Folyás u. 7

VERITAS-LAKÁSOK

kedvezményes kamatozású hitellel és kedvező lízing-konstrukcióval megvásárolhatók Zuglóban! Köztisztviselőknek és lízingelőknek **ELŐLEG BEFIZETÉSE NÉLKÜL!**

Aktuális ajánlatunk a 20-21. oldalon és az Interneten: www.veritas.hu

Megjelent az Ingatlan Magazin legújabb száma! Keresse az újságárosoknál!

Előfizetésben terjeszti a Magyar Posta Rt. Hírlap Üzletága: 1008. Budapest Orczy tér 1. Előfizethető még valamennyi postán, kézbesítőknél, e-mailen: hirlapelofizetes@posta.hu faxon: 303-3440, további információ: 06 80/444-444

A szeretetben élők mélyre látnak
A reménységben élők messze látnak
A hitben élők mindent másképpen látnak
Hitben járunk, nem látásban
(2Kor5,7)

Kedves Olvasó!

Elnézést kérek a magazin késői megjelenése miatt. A lap kimaradásának – sajnos – magán jellegű okai voltak. Ez év májusában szeretett Édesanyám váratlanul elhunyt. Elvesztése miatt képtelen voltam dolgozni. Sokára tudtam feldolgozni azt a tényt, hogy Ő már nincs többé velem, mert az anyai szeretetet nem pótolja semmi.

Üdvöztőnk ezt jól tudta és a kereszten haldokolva, Édesanyját nekünk adta. Így szólt a kereszttel álló szeretett tanítványhoz, Jánoshoz: „Nézd, ő a te anyád!” Jn 19,27

Azaz: szeresd helyettem is és viseld gondját! Mária – a Jézus-i végrendelet óta – mindnyájunk égi édesanyja. Aggódo szeretettel vigyáz ránk, és vezet Szent Fióhoz. Kérjük bátran segítségét.

Köszönjük Urunk ezt a jó Anyát Neked!

Szívélyes üdvözléssel: *Jánosné Ilona*
lapalapító

Szent Kereszt

A szerkesztőség címe:
Szent Kereszt Magazin,
1148 Budapest,
Nagy Lajos király útja 47/a
Tel/Fax.: 221-1524,
06-70-244-0240

Lapigazgató:

Horváth János

Főszerkesztő:

Kuruczleky Ilona

Internet elérés:

<http://www.szentkereszt.hu>

e-mail: szentkereszt@szentkereszt.hu

Főszerkesztő-helyettes:

Papp Nóra

Művészeti vezető:

Rácz Kristóf László

Címlapfotó: Rácz Kristóf László

A szerkesztőség tagjai:

Bajcsy Lajos, Fajkusz Mária, Kovács Mária,
Kubányi Andrea, Németh Andrea,
Mácsik Mária, Pálffy Mária, Spangel Péter

A lapot kiadja:

Veritas Invest Rt.

1142 Budapest,

Erzsébet királyné útja 86.

Tel: 383-0983, fax: 383-0984

e-mail: szentkereszt@veritas.hu

A megjelent hirdetések tartalmáért a kiadó nem vállal felelősséget.

Előfizetésben terjeszti

a Magyar Posta Rt. Hírlap Üzletága

1008. Budapest Orczy tér 1.

Előfizethető valamennyi postán,

kézbesítőknél,

e-mailen: hirlapelofizetes@posta.hu

faxon: 303-3440

További információ: 06 80/444-444

Külföldi előfizetés:

Hírlapelőfizetési Irodában (HELIR)

1008. Budapest Orczy tér 1.

levélcím: HELIR 1900 Budapest

Fax: 303-34-40

Terjeszti:

HIRKER Rt. (Budapesten)

Lapker Rt. (vidéken)

ISSN 1589-617X

Nyomda: Komáromi Nyomda és Kiadó Kft.

2901 Komárom, Igmándi út. 1.

Tel.: 06-34/344-185, fax: 06-34/342-361

Tartalom

A Lancianói Oltáriszentség csoda.....4. old.

Gondolatok első, szent királyunk ünnepén.....5. old.

Bogányi Gergely –

A zene köt össze a hittel.....6-7. old.

Haszontalan szolgálak vagyunk!.....8-9. old.

Ha százszor születnék is,

ezt választanám.....10-11. old.

Magyar kegyhelyek 4. rész.....11. old.

Szeretből épül magyar

iskola Moldvában.....12-13. old.

Alázatos hittel szolgálni az Urat.....14-15. old.

Szent Korona Társaság.....16-17. old.

„Inkább meghalni, mint Istent megbántani.”.....18. old.

Magyar Kálvária.....19-21. old.

Nemzeti Társas Kör.....22-23. old.

Egy konferencia margójára.....23. old.

Zene és művészet kincseivel a tanulás

szeretetéért.....24. old.

Állok Istenért, Egyházért, Hazáért.....25. old.

Pázmány-nap Komáromban.....25. old.

Élet az egyházzsakadás után.....26. old.

A nyírbátori Kruccsay oltár.....27. old.

Hodász.....27. old.

Az örmény kereszténység 2000 éve III. rész.....28. old.

A szeretetre támaszkodva légy kegyes.....29. old.

Református egység a Kárpát-medencében.....30. old.

„Egyek a hitben, reményben,

szeretetben”.....31. old.

„Hadd menjen!”.....32-33. old.

250 éves a konfirmáció

Magyarországon.....34. old.

Luther.....34. old.

Egy az Isten –

Magyarországi Unitárius Egyház.....35. old.

Sugárzó színek.....36-37. old.

Pünkösdi majális Máriaremetén.....37. old.

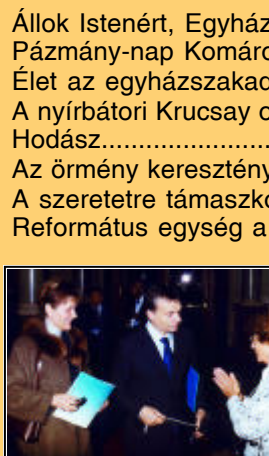
Mit üzen a Biblia? I. rész.....39. old.

8-9. old.

12-13. old.

22-23. old.

14-15. old.

A Lancianói Oltáriszentség csoda

Égből szállott szent kenyér, értünk ontott drága vér. Hittel áldunk és imádunk, bár az elme föl nem ér Ho.114.

Már Aranyaszájú Szent János fel-

ismerte, hogy Krisztus áldozata csak az esetben lehet a mi áldozatunk, ha mindkettőben azonos az áldozati adomány és az áldozat bemutatója. Mivel pedig a ke-

resztfán önmagát áldozta fel Jézus, azért nemcsak kegyelme révén, hanem testi-lelki mivoltában, azaz szomatikusan is jelen kell lennie Jézusnak a keresztáldozat megjelenítésén, az eukarisztia ünneplésén.

A nyolcadik században a lancianói Szent Legontianus és Domitianus templomban egy bazilita szerzetes a latin rítus szerint – tehát kovásztalan kenyérből készült ostyával – misézett. (Lanciano közép-olaszországi kis város, Pescarától 25 km-re, délkeleti irányban.) Az átváltoztatás után egyszerre kétely támadt benne Krisztusnak a szentségben való tényleges jelenlétét illetően. Talán nem is volt hibás ebben a csábító kísértésben.

És ekkor az ostya hússá, a bor pedig vérré vált. Majd a vér megalvadt és öt különböző alakú és nagyságú szabálytalan csomóra oszlott. A megdöbbszent szerzetes először el akarta titkolni a történeteket. De mivel nem tudott úrrá lenni izgatottságán, föltárta annak okát a hívek előtt, akik így

Leonardo da Vinci: Az utolsó vacsora

közvetlenül szemtanúi lettek, és az esemény hírért elterjesztették a városban. A szent relikviák a csoda eltelte óta, gyakorlatilag változatlanul, mind a mai napig megmaradtak.

A szent relikviákat számos egyházi és tudományos vizsgálatnak vetették alá. 1971. március 4-én fejeződött be a tudományos vizsgálatok második szakasza, amelyet Dr. Odoardo Linoli professzor végzett és ismertette elemzéseit. Eszerint:

1. Az eucharisztikus csoda vére valódi vér, és annak húsa valódi hús.
2. A hús: szívizomszövet.

3. A vér és a hús humán eredetű.

4. A vércsoport azonos a húsban és a vérben, ami arra utal, hogy a relikviák egy és ugyanazon személytől származnak.

5. A vérben megtaláltuk a normális mértékű proteinekét, olyan százalékos arányban, amilyenben azok a normális friss vérben előfordulnak.

6. A vérben – csökkent mértékben – ugyancsak megtaláltunk számos ásványi anyagot: kloridokat, foszfort, magnéziumot, káliumot és nátriumot. Ugyanakkor a vér kalciumtartalma jelentősen megnövekedett.

1981-ben újabb vizsgálatokat végeztek, az eredmény változatlan.

Jézus így bátorít: „Én vagyok a mennyből alászállott élő kenyér.

Aki e kenyérből eszik, örökké él. A testem ugyanis valóságos étel, s a vérem valóságos ital.” Jn 6,32

Tanítványai közül, akik ezeket hal-

lották, többen azt mondták: „Kemény beszéd ez. Ki hallgatja?” Jézus válasza: „Ha szavaimnak nem hisztek, legalább a tetteimért higgyetek!” Jn 14,11

Lanciano az utóbbi néhány évtizedben Európa egyik leglátogatottabb kegyhelyévé vált. A zarándokok száma

megháromszorozódott.

II. János Pál pápa krakkói bíboros érsek korában szintén járt e szent helyen, így fejezte ki hódolatát a szent relikviák előtt:

„Add, hogy mindig jobban higgyünk Neked, bízunk Benned, szeresünk Téged.”

Bruno Sammaciccia könyve alapján lejegyezte:

PÁLFFY MÁRIA

Gondolatok első, szent királyunk ünnepén

Illusztráció: Bajcsy Lajos esperes plébános

Szent Istvánt kerek ezer év alatt sokszor és sokan méltatták. Csodálatos, karizmatikus egyéniségéről újat aligha tudnék mondani, élete, munkássága nyitott könyv minden érző szívű, gondolkodó magyar előtt. Én inkább azon töprengök: mit üzen ma a határokon innen és túli magyarságnak?

Világszerte nehéz időköt élünk gazdasági-, politikai-, hitéleti-, szociális téren egyaránt. A multinacionális tőkekoncentráció egyre keményebb, gyártják a fegyvereket, folyik a harc az olajért, terror és ellenterror, lapangó háborúk ölnek ártatlanokat, földönfutók között arat a betegség és

az éhhalál, a segélyszervezetek áldozatos munkája sokszor kevésnek bizonyul. És mindezek reánk is árnyéket vetnek. Nem tudjuk felszámolni a munkanélküliséget, a parasztság helyzete szorongató, nő a leszakadóban lévők, a szegények száma és a kisnyugdíjasok helyzete is elszomorító. Nem akarok ünneprontó lenni, ezért ezúttal nem beszélek a közbiztonságról, a lakásmaffiáról, az egészségügy és az oktatás helyzetéről, az elnéptelenedő falvakról s a villanyfényt nélkülöző tanyákról.

Vajon mi, hívő, hitvalló keresztények belenyugodhatunk-e mindebbe? Aligha. Isten parancsa, Szent Ist-

ván üzenete azt várja tőlünk, hogy fogjunk össze, tegyük félre az ellentéteket s minden törvényes eszközzel – imáinkkal is – szálljunk harcba. Fiataljainkkal együtt kezdjük építeni egy jobb világot, amelyben ne legyen túlhaladott nézet az, hogy az Egyesült Európa alkotmányában szerepelnie kell Európa keresztény gyökereinek.

Igyekezzünk megőrizni nemzeti függetlenségünk maradványait, szép magyar nyelvünket. Tanuljunk meg békében együtt élni a másként gondolkodókkal, a más nemzetiségűekkel, de életünkkel, hitünk megvallásával mutasunk példát és a Szeretet parancsát nem feledve, sohase adjuk fel elveinket.

Szomorú tény, hogy népeségünk fogy – ahogyan halom, talán a csángómagyarok képeznek egyedül kivételt. Próbáljunk jó szóval, példamutatással ezen is változtatni, hiszen Szent Királyunk aggódó tekintete bizonyosan figyeli a magyar családokat s minden meg nem született gyermek tördöfés a szívébe...

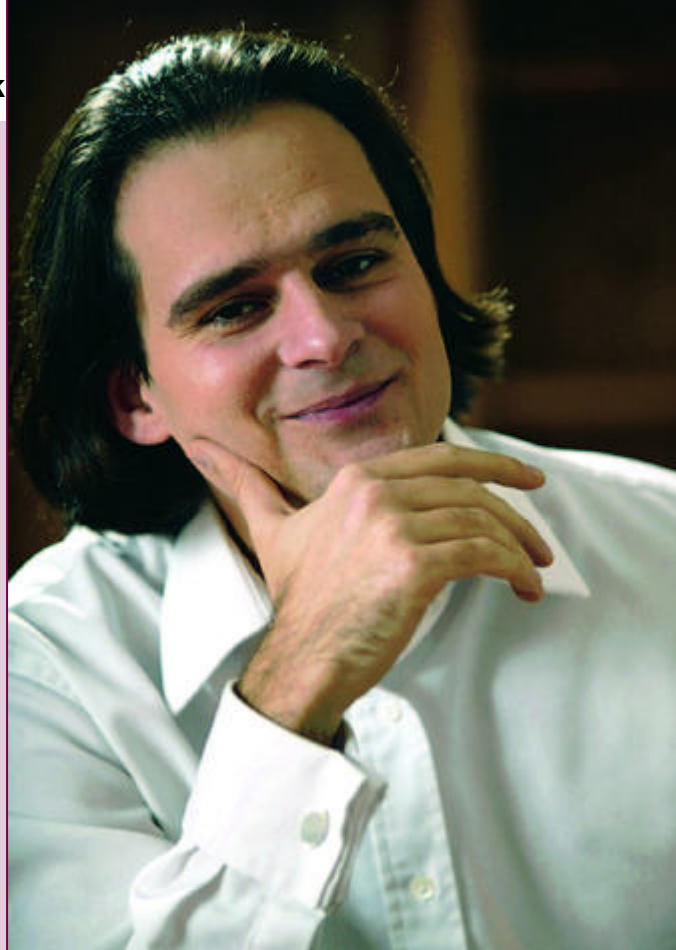
Naív ember lenne az újságíró, ha azt hinné: mi magyarok megváltoztathatjuk a világot. De abban hiszek, hogy az ENSZ-ben, a NATO-ban, az EU-ban s idehaza mindent meg kell tennünk, ami tőlünk telik.

Ünneplünk. Szentmiséken, Isten-tiszteleteken s az ünnepi asztalnál hajtsunk alázattal fejet Isten kiválasztottja, e csodálatos, nagyszerű ember emléke előtt. A mindennapokban pedig mély hittel, emelt fővel tegyük a dolgunkat...

BAYER EMIL

Napjaink egyik legragyogóbb zongoraművésze 1974-ben született. Négy éves korában kezdett zongorázni szülővárosában Vácott. Tanulmányait Magyarországon, Finnországban és az Amerikai Egyesült Államokban végezte. Számos zenei verseny díjazottja, az 1996-os Nemzetközi Liszt Zongoraverseny győztese. Repertoárján több mint harminc zongoraverseny szerepel. 2001-ben tízkoncertes sorozat keretében Chopin valamennyi szólózongorára írt

művét bemutatta, amellyel elnyerte a Gramofon-díjat, mint az év legjobb hangversenysorozata. Bogányi Gergely 1996-tól Vác díszpolgára, 2000-től pedig a Magyar Köztársaság Liszt-díjas zongoraművésze. 2002-ben a finn miniszterelnök a Fehér Rózsa Lovagrend Érdemkeresztjét adományozta neki. Művészetének elismeréseképp az elmúlt évben a legrangosabb állami díjjal, Kossuth-díjjal tüntette ki Mádl Ferenc a Magyar Köztársaság volt elnöke.

Fotók: Neubauer Fludolf

Bogányi Gergely

Szülei zenetanárok, gondolom ez motiválta a zenei érdeklődését.

Igen, meghatározó volt az, hogy beleszülettem a zenébe a testvéreimmel együtt. Ez a legszerencsésebb „véletlen”, ha ilyen módon dől el az, hogy kiből mi lesz.

Vallásos légkörben nevelték fel?

Természetesen igen, nagyon vallásos légkörben nőtünk fel. Ez alapvetően meghatározta számomra, hogy a zene összekapcsolódik a hittel.

Úgy tudom, a zongoraművek többsége általában nem vallásos témájú.

Olyan értelemben, mint Bach János-passiója a zongoraművek általában nem szólnak a vallásról, de átvitt értelemben annál inkább. Olyan zsenik, mint például Chopin, Liszt, Bach és a többiek, biztos, hogy a zene által is átélték a hitüket. Tehát olyan tiszt-

A zene köt össze a hittel

ta, őszinte és igaz dolgokat fejeztek ki zenéjünkkel, hogy hit nélkül nem is lehet ilyen műveket alkotni, mint amiket ők szereztek.

Úgy gondolja, hogy csak hittel lehet megérteni a műveiket?

Csakis hittel! Ha ezt kihagyjuk, akkor elveszítjük a zene legfontosabb dimenzióját. Ezért nem lehet tőle elvonatkoztatni, illetve lehet, csak akkor az olyan lesz, mintha egy négy dimenziós zenedarrából csak két és felet játszanánk el. Hiába tarjuk be az utasításokat, tempókat, igazodunk a stílushoz, attól még egy váz marad, nem tudunk azonosulni a mű mondanivalójával. Nemrég Schubert Gesz-dur impromptu-jét játszottam. Gyakorlása közben fedeztem fel a negyedik di-

menziót. Nemesak ebben a darabjában, hanem több másik művében is benne van az, hogy megérezhette az időn kívüliséget a mester, mert hihetetlen motívumok vannak benne, egyszerűen kiléphetünk az időből amikor játszva azt az ember. Bár tényleg időben és térben behatárolt a mű, mert nyolc és fél perc telik el a kezdettől a befejezésig, de közben úgy érzem megszűnik az időkorlát és egy másik dimenzióba kerülök. Nyilvánvalóvá vált számomra, hogy lehetetlen három dimenzióban gondolkodni egy ilyen zeneművel kapcsolatban.

Akkor valójában nap mint nap át élte ezt!

Igen, de nem mindegyiknél. Sok olyan darab van, amely inkább a virtuozitásról szól, és nem éri el ezt a hatást.

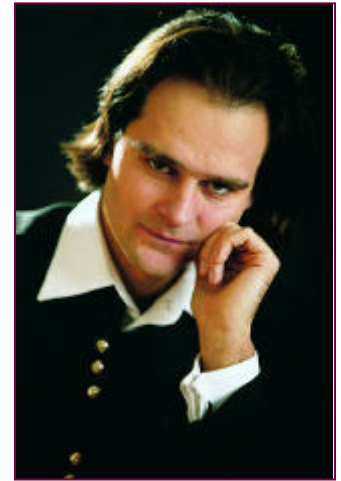
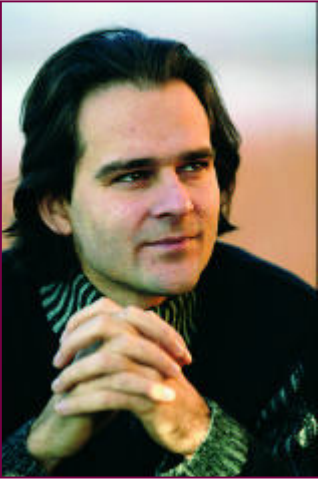
Engem viszont főleg azok a zeneművek érdekelnek, amik eljuttatnak ezekbe a mélységekbe.

Sokfelé tanult a világban, volt honvágya ebben az időszakban?

Tulajdonképpen nem, mert rövid ideig voltam mindenhol, a finnországi néhány évet leszámítva, de ott a családdal együtt voltam. Fiatalon nem tűnt hosszúnak egy, kettő vagy akár három hónap sem, most viszont már a két-három hét is az. Valahogy úgy hozta az élet, a sok utazgatás, hogy megerősödött bennem az az érzés, hogy minél többet kell itthon lennem. Nemesak azért mert szeretek itthon lenni, hanem mert elsősorban a magyar embereknek szeretnék zenei élményt nyújtani.

Mit és mennyit jelentett a zenetanulás?

Nem nagyon tanultam zenét, a darabokat sem, hanem

egyszerűen el-eljátszottam és tudtam őket. Ilyen értelemben a tanulás, mint olyan most már tudom, teljesen rendhagyó volt esetemben. Egyébként pedig rengeteget tanultam és dolgoztam, de az inkább az interpretációra és a darabok mélységének a megértésére összpontosult.

A Bogányi család meghívására ment ki Finnországba 1987-ben. Itthon már ismert volt a nagyközönség számára. Kint hogyan fogadták?

Odakint nem ismertek, de nagyon gyorsan ismertté váltam. Szüleim mindenképpen el akartak menni, mert akkoriban még nem lehetett tudni mi lesz idehaza. Szerettek volna gyerekeiknek

valami pluszt adni az életben. Finnország nem csak a nyelvtanulást és a lehetőségeket, hanem a nyugatot is jelentette.

A testvérei most is kint élnek?

Az egyik testvérem jelenleg a berlini rádiózenekar szóló fagottosa, a másik pedig Turku város zenekarának főigazgatója és karmestere. Így van még kötődése Finnországhoz, de ő is egyre többet van itthon.

A sok-sok elismerés és díj láttán felvetődik a kérdés, hogyan sikerült elkerülni a „sztárcsinálókat”? Volt benne valami tudatos-ság?

„Ösztönösen” volt „tudatos”. Távol tartottam magam minden ilyenfajta színvonalatlan sztárolástól. Voltak olyan idők, amelyekben megérdemelten ünnepeltek valakit, nem pedig úgy, ahogyan manapság teszik a közép-szerű „művészemberekkel”. Liszt például a maga korában óriási művész volt, de az még „ideális” kor volt, akkoriban meg-

kérdőjelezhetetlen volt a tudás. Mágikus ereje kellett hogy legyen.

Külföldi koncertjei alkalmával próbált valami pluszt adni közönségének a magyarságából?

Természetesen a magyar darabok állandóan repertoáromon vannak, másrészt a gyönyörű díszmagyar ruha, óriási sikert jelent bárhol a világon.

Pár évvel ezelőtt költözött haza Finnországból. A honvágy hozta haza?

Nem, annál azért több, ösztönösen érzem, hogy lehetetlen máshol élnem. Kisgyermekként még nem volt teljesen világos számomra, hogy itthon milyen nehéz az élet, de később ezt is észre kellett vennem – ez is hazahívott. Néhány év óta rendszeresen járok Erdélybe is, ahol még súlyosabb a helyzet. Viszont annál erősebben érzem, hogy többször is el kell mennem segíteni. Erdélyben legalább annyira otthon érzem magam, mint Zebegényben.

A határon túl élő magyarság sorsát a szívügyének tekinti?

Igen, ezt egyre fontosabbnak és valóban a szívügyemnek érzem. Emiatt is vállaltam az évi egy-két koncert helyett négyet. Tavasszal egy Chopin sorozatot tartottam Erdélyben.

Mikor volt először Erdélyben?

Először 2003-ban voltam, egy hat vagy hét koncertből álló jótékonyági turnét csináltam, azóta minden évben elmegyek. Boldog vagyok, ha mint zongorista örömet tudok nyújtani a játékkal. Ezenfelül pedig a koncertek bevételét azoknak adhatom, akiknek erre a legnagyobb szükségük van. Az első koncertemből befolyó összeget ezért is ajánlottam fel a dévai árváknak, amely néhány millió lej volt csupán, mégis nagyon örültem, hogy segíthettem. A nagyváradi koncertem bevételét is Bőjte Csaba árvái kapták.

Mi a legfontosabb érték az életében?

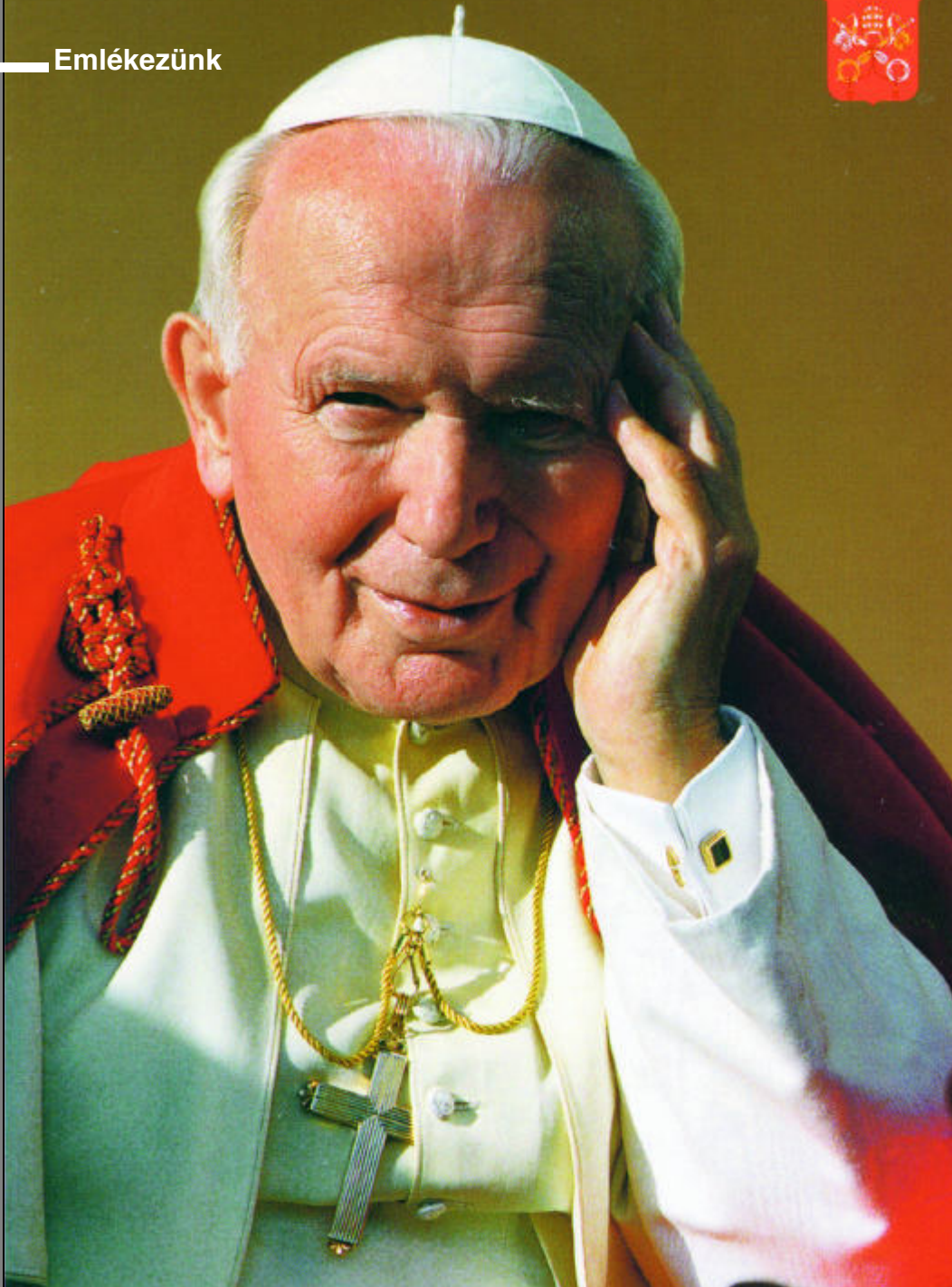
Az első a kislányom! Ha a munkámra gondolok, akkor a zene jelenti számomra a második legnagyobb értéket. Nagyon fontosnak érzem, hogy a közönségen kívül azokhoz is megpróbáljam eljuttatni a zene adta örömet, akik nem biztos, hogy elmennének egy koncertre. Ezért szívesen fellépek kisebb helyeken, például iskolákban is. Ugyanolyan értékes számomra például a Szobon élő emberek előtt játszani, mint New Yorkban fellépni.

Reméljük egyre többet halljuk csodálatos zongorajátékát idehaza.

Rác Kristóf László

Az elmúlt hónapokban majdnem minden újság megemlékezett II. János Pál pápa életútjáról és haláláról. A hivatalos sorokon túl mi Vértessaljai László jezsuita pap személyes élményeiről szeretnénk beszámolni. László atya először nehezen állt kötélnek, hogy nyilatkozzon, de végül így kezdte visszaemlékezését:

A Pápával való találkozásaim olyan ajándékok voltak, amelyeket meg kell osztanom azokkal, akik nem lehettek ilyen közel a Szentatyához. 1996 és 2002 között hat és fél évig büszke lehettem, hogy a

Vatikáni rádió munkatársaként kenyéradó gazdám II. János Pál pápa volt.

1978-ban II. János Pál pápa a megválasztásakor az ismeretlenségből bukkant elő számomra is, de mert lengyel volt, és tudtam, hogy Wyszynski bíboros lelki neveltje, ujjongó öröm fogott el. 1979. augusztus végén kerültem, évtizedek után, első magyar diákként Rómába, a Német–Magyar Pápai Kollégiumba, és a pápai Gerely egyetemen tanulhattam.

Az akadémiai év megnyitása-
kor októberben az összes Rómában tanuló diákot szentmisén fogadta a Szentatya, és ezen én is részt vehettem. Az első adandó alkalommal elmentem pápai kihallgatásra, később nagyon sokszor voltam jelen a szerdai kihallgatáson, családomat, hét testvéremet, ismerőseimet is elkísértem. A fekete-fehér fénykép akkor készült, amikor Till Aran vásárhelyi autodidakta szobrászművész a Szentatya-nak egy bronz

Haszon

szobrot hozott, s én mint tolmács és a nehéz szobor vivője „szerepeltem”. A Pápa hozzám is fordult, és elmondhattam olaszul, hogy magyar diák vagyok, és milyen nagy öröm számomra, hogy személyesen is itt lehetek. Akkor 1979-et írtunk, és kommunizmus volt. A képen látni, a Pápa kicsit ráncolja a homlokát, becsukja a szemét, és elgondolkodik, ugyanabból a kommunista világból jött Ő is, és én is, amit a saját bőrén tapasztalt. Kedvesen vállamra tette kezét, és mosolyogva mondta: „Megáldalak Téged, meg az otthon maradt magyar seminaristákat. Küldd el! Van feladatod!” Örömmel írtam haza a pápai áldásról.

A merénylet előtt a Pápa csupa erő, egészség, figyelmesség volt, sokkal személyesebb volt a kapcsolat a környezetével, mivel nem vette körül a később megszokottá váló nagy rendőri készenlét. A vasárnapi szentmiséken és a Szent Péter téren a dolgozószobájának ablakából tartott Úrangyala imádság során mondott szavaival fordult a téren levőkhöz. Mint egy nagy család, egy a szíve, amikor ebben a közösségben voltam, úgy éreztem, a Pápa az egész közösséggel kommunikál, de külön-külön is megszólítja a híveket. Egyik ember vagy csoport hite erősítette a másikat. Megrendített az az alkalom is, amikor egy szenttéavatási szentmisén idős katolikus amerikai turistákat lát-

talán szolgálak vagyunk!

tam, eljöttek a világ másik végéből, hogy köszöntsék a Szentatyát. Mint egy tükörben, bennük is láttam a Pápa fontosságát.

1981. május 13-án, a merénylet idejében egy teológiai könyv vásárlása után, az utcán ért a fülsiketítő szirénázás, ami betöltötte az egész várost, megállt a forgalom, kitódultak az emberek az utcákra. Először a halálhírre, majd a merénylet részletesebb tudósítására ismeretlen emberek is egymás vállán sírtak. A fájdalom testvéri közösséget szült. Pásztor nélkül maradt a nyáj, hallgattuk a híreket, és éjszakára visszamentünk a Szent Péter térre, ott imádkoztunk a Pápa felgyógyulásáért.

A Német–Magyar Kollégium diákjai számára mindez különösen is gyász volt, mivel a szerdai merényletet követő vasárnapra vártuk a pápai látogatást. Ünnepi szentmise után beszélgetés lett volna, ahol kérdezhettünk volna a Pápától, és végül közös vacsora lett volna. Erős szervezete végül segítette a felépülésben, és 1981 októberében magához kérette kollégiumunk rektorát, Theo Beirle jezsuita atyát, hogy látogassa meg Castel Gandolfóban, ahol lábadozott. Ekkor már diakónus voltam, és rektorunk kitüntetésként maga mellé vett, részt vehettem a Pápával magánkápolnájában tartott közös misén, ministrálhattam, ami rendkívüli élmény volt. A közös reggeli

1979-ben a Pápával

II. János Pál pápa

alkalmával értesültünk, hogy II. János Pál pápa ugyanazzal a napirenddel kezdi meg tevékenységét, amiben a merénylet megakadályozta, amely fél évet kimetszett életéből, de most mégis ellátogat kollégiumunkba. Óriási örömmel vittük a hírt, hogy jön a pápa.

1982 vízkereszt ünnepén a Szentatya tíz papot püspökké szentelt. Azt az ajándékot és megtiszteltetést kaptam, hogy diakónusként a szentmisén részt vehettem. Miután a Pápa megszentelte a kenyeret és a bort, a diakónusa, vagyis felém nyújtotta a kelyhet és együtt emeltük fel Krisztus testét és véréit. Felejthetetlen élmény volt vele együtt lenni. Középről láthattam összeszedettségét, ahogy figyelt és kommunikált a hívekkel, ugyanakkor volt ben-

XVI. Benedek pápa

ne intimitás és befelé fordulás is. Amikor azt mondta, „könyörögjünk”, soha sem folytatta azonnal, hanem tartott egy félperces szünetet, becsukta a szemét, picikét magába mélyedt. Figyelt embertársaira, és egész kiváltságos módon tudott figyelni Jézusra is, akit szolgált. Soha sem tett gyors mozdulatot. Sokat tanultam tőle, töreksem, hogy méltósággal misézsek.

Egy személyes kapcsolat a szentmise végéhez kötődik. A kis oldalkápolnában, miután átöltözött, megköszönte a szolgálatot. Mosolyogva rám nézett, szokásos gesztusával megfogta a kezemet, és apránként megveregette a vállamat, és a következőt mondta: „Haszontalan szolgálak vagyunk.” Ebben benne volt annak tudata,

bár tíz papot püspökké szentelt, de Istenhez képest bármit csinálunk csak „haszontalan szolgálak lehetünk”. Nagysága, másrészt az alázata, ez a kettő tartotta egységben az Ő egyéniségét.

Párszor személyesen is találkozhattam Joseph Ratzinger bíborossal. A kommunikáció könnyű volt, mert a hivatalos nyelv a német volt a kollégiumban, ahova több alkalommal meghívták, és a szentmisén mellette is szolgálhattam. A nyolcvanas évek elején olasz pap barátaim egyhetes lelkigyakorlatra hívtak. Ratzinger bíboros olasz nyelven, hatszáz papnak tartotta a gyakorlatot. Esténként kötetlen beszélgetésen vettünk részt, és mivel én voltam az egyetlen idegen, aki a vasfüggönyön túlról jött, felkértek, hogy beszéljek a magyarországi egyházi életről. Beszámolómat a magyar katolikus hívek helytállásából tapsal köszönték meg, és a végén Ratzinger bíboros megvárta, Ő is megköszönte a magyar hívek és papok ragaszkodását a pápához.

Amikor a Vatikáni rádióban dolgoztam, esténként kis kitérővel gyakran mentem a Szent Péter téren át, sokszor láttam egyszerűen öltözve fekete kabátban, fekete aktatászával. Soha sem használta a bíborosi ruhát. Amikor odaköszöntem, mosolyogva figyelmesen viszonozta. Ezeken az estéken találkozott a Szentatyával. Mint már XVI. Benedek pápa ígérte, hogy folytatni fogja II. János Pál pápa útját. Nyilvánvalóan az út belső logikája fontos, a stílus a kommunikáció már ratzingeri módra fog menni.

NÉMETH ANDREA

II. János Pál pápa és Vértesaljai László

Ha százszor születnék is, ezt választanám

Erzsébet nővért arról kérdezem, hogy mikor érezte először az elhivatást?

Először négy éves koromban hívta fel az Úr a figyelmemet a szerzetesi életre. 1950-ben a szerzetesek szétszórátásakor megérkezett hozzánk édesapám két apáca húga, akiket én addig azért nem ismertem, mert éppen más városokban éltek és teljesítették iskolanővéri hivatásukat. Megkérdeztem, kik ők, és mondták, hogy a nagynéném és apácák. Világosan emlékszem a jelenetre. Erre én rögtön mondtam, hogy akkor én is az leszek. Pedig igazában semmit sem tudtam róluk, csak azt sejtettem, hogy nagyon szeretik a Jóistent, és én is ezt akarom. De ki veszi komolyan négy éves korban az ilyen kijelentést? Ez a vágy azonban egyre erősödött bennem. Kértem, hadd lehessen már iskola előtt elsőáldozó, mert én nagyon szeretem Jézust. Meg is engedték. Aztán az általános és középiskolában is egyre jobban erősödött bennem az elhivatottság.

Könnyű elhatározás volt önmagát végleg Krisztusnak ajánlani?

Az elhatározás elég könnyű volt, mert világos volt számomra, hogy ez az utam. A megvalósulás során azonban

– mint mindenkinek –, nekem is meg kellett küzdenem a sajátos és egyéni nehézségeimmel.

Miért éppen az iskolanővérek közösségét választotta?

Mert két nagynéném is iskolanővér volt, és 10-18 éves koromig a debreceni Svetitsbe jártam minden nap. Először csak zenét tanulni, azután a gimnáziumba, és mivel más női szerzetesrend akkor nem is működött Magyarországon, teljesen egyértelmű volt, hogy iskolanővér lettem. Egyik nővérem szintén tanár, és az egyik nagymamám dédapja volt az első magyar tanító Pesten.

A kommunista rendszer hogyan szólt bele az életébe?

A kommunista rendszer direkte nem szólt bele az életembe, csak közvetve, amennyiben a vallási életet, például a hittan tanulást nehezítette, akadályozta, de ezt a családi és az egyházi iskolai környezet számomra ellensúlyozta. Szerzetes tanárként viszont sokszor közvetlenül is megtapasztaltam a kommunista rendszer tendenciáit, módszereit. A szerzetbe lépésemkor még a lelkiatyám is vissza akart tartani, hogy ne induljak el ezen a nagyon is bizonytalan úton. De én elég elszánt voltam, és azt mondtam: ha csak egy hónapig leszek szerzetes, akkor is megyek. Az élet minden területén láthatjuk, hogy az Isten útjai emberileg kiszámíthatatlanok.

Kegyelemnek érzi, hogy a kommunista kormány a nyolc katolikus gimnázium közt éppen azt hagyta működni, ahol a nővér dolgozott?

Isten külön kegyelme, hogy adott egy kis lehetőséget itthon a katolikus oktatásra-nevelésre. Ezt Isten akarátának tekintem, amire nekem 'igen'-nel kellett és kell válaszolnom minden nap.

A rend beleszólt abba, hogy a nővérek milyen szakon tanuljanak a főiskolán?

A vezetők általában össze-

egyeztetik a rendi szempontokat a jelentkező el-képzeléseivel. Így a latin szakot én választottam, a magyart pedig a rend.

Hogyan indult az énekarvezetői munkája?

Énekarvezetői munkám Debrecenben Forrai M. Gregória nővér nyugdíjba vonulása után indult. Bajzák M. Eszter nővérral együtt vezettük a gyerekek éneklését. Később Eszter nővért Budapestre helyezték, Gregória nővér pedig hirtelen meghalt, s így egyedül maradtam nagyon hiányos zenei képzettségemmel. Ezért a

debreceni Kodály Zoltán Zeneművészeti Szakiskola vendéghallgatójaként próbáltam pótolni hiányzó zeneelméleti ismereteimet és készségeimet 35-40 évesen.

Milyen eredményeket ért el az énekkarral?

Énekkari munkám eredményének nem a kézzel fogható sikert tekintem. Igazában még azt sem, hogy Rómában a Szent Péter Bazilikában, a Szent Ignác templomban és sok helyen énekelhettünk. Hanem hogy a jobb vagy kevésbé jó zenei adottságú gyerekeket sok szép közösségi és lelki élménnyel gazdagítottam, sok szép énekre tanítottam, amit ők továbbadtak. Később olyanokat tanítottam meg a legalapvetőbb énekekre, akik azt állították magukról, hogy egyáltalán nem tudnak énekelni. Ezt azért tartottam nagyon fontosnak, mert Istent együtt kell dicsérnünk, és mivel lányokat tanítottam minden édesanyának tudni kell énekelni, hiszen a gyermeke őt fogja hallani először. Az éneklés a lelki-szellemi nevelés nélkülözhetetlen eszköze.

Sikereseznek érzi-e a munkáját? Kap-e erről visszajelzést.

Szerzetestanári tevékenységem nem szorított csupán az énektanításra. A többi területről most nem szólok, de erre a kérdésre adott válaszom minden tevékenységemre vonatkozik. Nem sikeresnek nevezném a munkámat, mert nem szeretem ezt a szót, még az eredményt is egyedül Isten adja, és főleg a nevelésben egye-

Géczy Erzsébet nővér

Patrona Hungariae

dül Ő látja: „Végül majd hozzád érkezem, Uram, mert a te nevedben szántottam-vetettem. Tied tehát a vetés. Én öntöttem ezt a viaszgyertyát. A te dolgod, hogy meggyújtsad. Én felépítettem ezt a templomot. A te dolgod, hogy csendjében lakozzál. És embert építettem a te erővonalaiddal szerint. A te dolgod, hogy eszközöddel használj, ha ez dicsőségedet szolgálja.” (Exupery: Citadella) Azonban az évek és évtizedek múlásával, ahogy öregszem, egyre jobban érzem, hogy azon az úton vagyok, amelyre Isten hívott. Tapasztalataimmal, munkámmal segítem a fiatalokat, hogy megtalálják Isten felé vezető útjukat, és hogy kitartsanak ezen az úton. Ezért nagyon szeretem a nővér- és tanártársaimat, akikkel együtt fáradozunk az ifjúságért, és akkor is, ha

szigorú vagyok, sőt éppen ezért vagyok szigorú, mert szeretem a tanítványaimat és szüleiket. És a szeretetre, törődésre mindenki pozitívan reagál, ezért szépen fejlődnek a tanítványaim. Engem is sok szeretet vesz körül. Ez a legnagyobb visszajelzés.

A rendszerváltás után milyen intézeteket kapott vissza az Iskolanővérek rendje? Tanított-e ezek közül valamelyikben.

A rendszerváltás után visszakaptuk a volt szegedi anyaházunkat és iskolánkat, és így 12 évfolyamossá bővíthetett a budapesti és debreceni gimnáziumunk. Emellett Pesten zeneiskolát, Szegeden művészeti oktatást és óvodát, Debrecenben óvodát és egyetemi kollégiumot indítottunk. Makón is iskolanővérek vezetik a 12 évfolyamos iskolát és kollégiumot. Én csak Debrecenben és Budapesten tanítottam.

Nem érzi úgy, hogy túl sok intézményt igényelt vissza az egyház, amelynek ellátására nem volt elég ember? A felekezeti iskolákban főleg civil tanárok vannak, így pont a lényeg vesz el.

Erre a kérdésre csak a saját iskoláinkkal kapcsolatban tudok válaszolni. Nem érzem úgy, hogy túl sok intézményt igényeltünk volna vissza, mert bár sok civil tanárral dolgozunk együtt, de ők nagyon jó keresztények. Az iskolanővérek vezetésével közösen tudjuk ellátni azt

Gerhardinger Karolina

a feladatot, amire vállalkoztunk. Én például a tíz évi debreceni igazgatóságom idején nagyon sokat foglalkoztam a diákok mellett tanárokkal és szülőkkel. Így nem gondolom, hogy pont a lényeg veszne el!

Nyugdíjba menetele után még most is sok feladatot vállal. Nem fáradt bele a munkába?

Egyáltalán nem fáradtam bele a munkába, mert azt teszem, amire Isten hívott és vezet. Sőt örülök, hogy még nyugdíjasként is foglalkozhatok a fiatalokkal. Szeretném ezt addig csinálni, ameddig Isten engedi és akarja.

Végezetül egy nagyon személyes kérdés. Nem bánta meg, hogy életét Jézusnak ajándékozta és nincs saját családja, világi karrierje?

Egyáltalán nem bántam meg, hogy Isten hívására 'igen'-t mondtam. A világi karrier és a család egyáltalán nem hiányzik, hiszen az Úr 'százannyit' ígért, és meg is adja azoknak, akik érte mindent elhagynak.

PAPP NÓRA

Magyar kegyhelyek 4.rész

Bucsuszentlászló

Zala megyei község a Dunától egyik legnagyobb búcsújáró helye a göcseji dombok öln, a Veszprémi egyházmegyében. Egyetlen kegyhelyünk, amely nevében is viseli a „búcsú” megjelölést.

A hely első kápolnája valószínűleg még Szent László király idejében épült búcsújárása, maga a kegyeszobor azonban későbbi. A Mária-szobor a XVIII. századi provinciális barokk alkotása.

A török a XVI. században elfoglalta a vidéket. A legenda szerint foglyaikat Bucsuszentlászlóra hajtották, ahová vigasztalásukra az angyalok egy kis kápolnát hoztak. Amerre elhaladtak a kápolnával, a fák és a fűvek is meghajoltak. A legendára utalva a kegykápolnát a nép Angyalok kápolnája, ritkábban Paradicsom néven említi. A középkorban remeték éltek ezen a helyen. A XVII. század végén Széchenyi Pál veszprémi püspök a ferences szerzeteseknek adta, akik a XVIII. század elején építették meg templomukat és kolostorukat. A kegytemplomot 1734-ben Acsády Ignác veszprémi püspök szentelte fel. Jelentős búcsújárás csak a ferences atyák letelepedése óta van. Az első csodás esemény a feljegyzések szerint egy komáromi asszony gyó-

gyulása volt. Ezt követően azonban több száz csodás imameghallgatást jegyeztek fel. Ezért a betegek előszeretettel zárandokoltak Bucsuszentlászlóra, ahogyan ezt például a Zala megyei boszorkánypercek

aktái is jelzik (1740). A templomban őrzött emléktárgyak, ezüst offerek mind a csodás gyógyulások emlékei. Érdekes történet beszéli el annak az embernek az esetét, akibe belemászott egy kígyó, s csak a kegyhelyen tudott tőle megszabadulni. Hálából a kígyó csontvázát a templomban hagyta. A templom

mögött van a Szentkút, Szent László kútja, amelynek vizével az először Bucsuszentlászlóra zárandoklókat idősebb társaik beavatják az ún. búcsúkeresztessel. A kegyhely sajátossága a középkori eredetű Szent Vince áldás, a gyermekek és a felnőttek megáldása. Hogy ebben részesüljenek, sokan elhozzák gyermekeik, vagy ágyban fekvő, mozgásképtelen beteg hozzátartozóik ruháját. A ferences kegytemplom jellegzetes külső képét a bal oldalon álló homlokzati torony határozza meg. A szentély mögötti, eredetileg román kápolna a XII. századból származik. A

nagyméretű, oszlopos főoltár és a mellékoltárok XVIII. századi ferences segítő testvérek alkotásai. A kegytemplomhoz csatlakozó ferences kolostort jelenleg szociális otthonnak használják. A főoltár Szent László képe helyi legendát beszél el, ebből fakad a Fogolykiváltó Boldogasszony tisztelete. A kegytemplom fölötti Kálvária kápolna a XVIII. század közepén épült, mögötte a keresztút stációi. (Forrás: Barna Gábor: Búcsújáró és kegyhelyek Magyarországon)

P. N.

Csaba testvér a szeretet erejével épít iskolát

Dalma asszony Esztergomból hozta az „élő követ”

Szeretetből épül magyar isk

Lerakták a moldvai csángómagyar iskolaközpont alapjait Rekecsinben

„Úgy érzem, jelenleg a csángó testvéreink folytatnak legelkeseredettebb harcot a megmaradásukért. Álljunk melléjük, vállaljunk szolidaritást velük! Osszuk meg velük mindazt a szellemi, anyagi értéket, amelyet Isten nekünk adott, de ugyanakkor alázatos szívvel tanuljunk is tőlük, hisz csendes elzártságukban, a megmaradásért vívott névtelen harcukban olyan értékeket birtokolnak, amely az egész magyar nép újjászületésének alapja” – e gondolatokkal hívott minden jóakarátú embert **Böjte Csaba** ferencrendi szerzetes, sokak Csaba testvére a **Béke Királynője moldvai csángómagyar iskolaközpont ünnepélyes alapköletételére 2005. május 15-én, Rekecsin határába.**

A rekecsini moldvai csángómagyar iskola alapköletételén

A rendkívüli esemény a csíksomlyói búcsút követő Pünkösöd vasárnapján *Gyimesfelsőlokon*, **Berszán Lajos** atyánál ünnepi szentmisével kezdődött. Ezt követően a több száz hívő és ünneplő autóba ülve az építkezés helyszínére, a Bákóból Bukarest felé vezető főút mellett Rekecsin község határához sietett, ahol lerakták és meg-

szentelték az új magyar iskola alapkövét.

Csaba testvér kérése szerint mindenki hozott magával egy-egy követ az épülő iskola alapjaihoz, így **Mádl Dalma** asszony, Magyarország köztársasági elnökének hitvese Esztergomból vitte az „élő követ”. Ünnepi beszédében hangsúlyozta: „Köveinkkel, figyelmünkkel,

adományainkkal, szeretetünkkel mindannyian hozzájárulhatunk az új iskola felépüléséhez. Ifjúságot és jövőt csak közös erővel és összefogással építhetünk. Köveink beépülnek az új iskolaközpontba, és szeretetünk jeleként itt maradnak.” Dalma asszony, aki előző nap részt vett a Csíksomlyói búcsún, majd meglátogatta Csaba testvér

Dalma asszony Szovátán

Értük épül a moldvai csángómagyar iskolaközpont

árvaít Szovátán, hangsúlyozta: „Múltunk nélkül nincs jövőnk. Minden építkezéshez szükségünk van szilárd alapokra, elődeink tapasztalatára, hitére, s szükségünk van a jelenkor embereinek erejére, bizakodására és felelősségteljes áldozatvállalására.” A „középkori téglát” Esztergom városából hozta, a Szent István király által alapított

zösség alakulhasson és növekedhessen.”

Dalma asszony rámutatott: a csángómagyar iskola épülésével egy értékes, szeretettel és hittel örökölt kultúra, egy kis magyar közösség kap lehetőséget arra, hogy nyelvét, hagyományait, kultúráját megtartva nevelhesse gyermekeit. Mert tanulni, tudóssá lenni min-

Iskola Moldvában

Szent Adalbert székesegyházból. A templom első épülete egyidős lehetett az érsekség alapításával, azaz ezer esztendővel. Mádl Dalma hangsúlyozta: „Szent István király Szűz Mária oltalmába ajánlotta a magyarokat. Kívánom, hogy a Szűzanya tiszteletére nevezett újonnan épülő iskolaközpontba hozott kövek „élő kövekké” váljanak, s ne csak egy épületet építsünk fel belőle, hanem valódi kö-

den nemzet a maga nyelvén tudott, s ahogy Kőlcsey Ferenc írta unokaöccsének szánt intelmeiben és buzdításában: „... idegen nyelveket tudni szép, a hazait pedig lehetőség művelni kötelesség.”

Az ünnepi eseményen beszédet mondott Benke Pál, a Moldvai Csángómagyarok Szövetségének alelnöke, Ichim Vasile, Rekecsin község polgármestere, Takács Csaba, a Romániai Magyar Demokrata Szövetség ügyvezető elnöke, Berca Gabriel, Bákó megye prefektusa, valamint Bőjte Csaba, a Szent Ferenc Alapítvány elnöke. Továbbá felolvasták a csángómagyarok ügyéért sokat tevő Tytti Isohookana-Asunmaa, volt európai tanácsi képviselő levelét.

Csaba testvér elképzelése szerint 2005 folyamán szerzik be az építkezési engedélyeket, majd maga az építkezés 2006 tavaszán kezdődne meg. Bőjte Csaba atya hisz az összefogás erejében. Közadakozásból kívánja felépíteni az iskolát. Ennek érdekében nemzeti összefogásra szólított fel minden jóakara-

tú embert. Tervéről oly könnyedén beszél, mintha a világ legtermészetesebb eseményéről szólna. Az Ő esetében persze már többször megtapasztalhattuk: Isten közreműködésével minden lehetséges. „Arra gondoltam, hogy amíg az építkezés tart, minden ősszel egy-egy autóbuzsnyi csángó gyermek néhány pedagógussal meglátogat-

Petrás Mária a Béke Királynője című alkotásával

ná azokat a közösségeket, városokat, településeket, amelyek elváltak egy-egy osztályterem megépítésének költségeit. Egy-egy ilyen alkalommal szentmisét tartanánk, a gyermekek szerepelnének, beszámolnánk az addig elért eredményekről... S így nemcsak az iskola épülne fel, hanem valamilyen módon a csángómagyar közösség is beépülne az összmagyarság tudatába, érzelmi világába.”

Csaba testvér vallja: Csángómagyar testvéreink nem üres kézzel kopognak szívünk, nemzetünk ajtaján, hanem a maguk mérhetetlen gazdag népi kultúrájával, életerejével, vitalitásával mindannyiunkat gazdagíthatnak... Hiszi: a szeretetből fakadó szolidaritás az egyetlen út, amely nemcsak a mi népünket, hanem világunkat is előrébb mozdíthatja. A szeretet nemcsak az egyént, hanem a nemzetet és az emberiséget is megszenteli, erkölcsi tartást, önbecsülést, közösségi érzést ad, s így többszörösen igaz: moldvai csángó testvéreinken segítve, önmagunkon segítünk.

Az ünnepi eseményen részt vett Németh Zsolt, a Magyar Országgyűlés Külügyi Bizottságának elnöke, Dávid Ibolya, az MDF elnöke, valamint Vízi E. Szilveszter, a Magyar Tudományos Akadémia elnöke.

A moldvai csángómagyar gyermekek jelenleg csak a román iskolai tanítás után, magánháznál tanulhatnak magyar nyelvet. Ez a lehetőség csak négy éve adott. A moldvai csángók földjén 13 faluban 800 gyermek tanul ilyen körülmények között. 2002-től néhány településen hivatalosan is bevezették választható tantárgyként a magyar nyelvet heti két órában a román állami iskolában. Ez azonban kevés a magyar nyelv és kultúra megőrzésére. Ha felépül a rekecsini új iskola, jelentősen javul a csángók magyar nyelvű oktatása.

A Moldvai Csángómagyarok Szövetsége és a Dévai Szent Ferenc Alapítvány közösen álmotda meg a moldvai csángómagyar iskolaközpont tervét Moldvában, ahol az óvodától az általános, majd a szakközépiskoláig magyarul tanulhatnak a csángómagyar fiatalok.

A „Köszönöm Istenem május 15-ét” című levelében Csaba atya így ír: „Szívem csordultig van örömmel, jókedvvel. Úgy érzem, a Szentlélek Moldvában kiáradt, és megisméltődött a nyelvek csodája: románul, magyarul dicsőítettük a szeretet Istenét. Moldvaiak, erdélyiek, magyarországiak, különféle pártokhoz, világnézetekhez tartozó emberek szeretettel egyetértettek, és ugyanarról beszéltek: Iskolát akarunk építeni a csángómagyar testvéreinknek, mert szeretjük őket. Együtt voltunk, és a segíteni akarás elmosott minden szakadékot, hátrált. Van előttünk egy szép nagy cél, amelyet meg kell valósítanunk. Minél többen tesszük oda a vállunkat, annál hamarabb épülhet meg, és annál szebb lesz a Béke Királynőjének moldvai otthona.

A Béke Királynője moldvai csángómagyar iskolaközpont támogatható az alábbi számlaszámon:
10300002-20145639-70213285

Milyen jó, szép lenne, ha Románia 2007-es Európai Unió csatlakozásának egyik ünnepi állomásait a rekecseni csángómagyar iskolaközpont felszentelése jelentené! Úgy legyen!

FRIGYESY ÁGNES

ALÁZATOS HITTEL S

Vitéz P. Faddy Othmár

Halálának második

Faddy Othmár 1909-ben született Jánosnoshalmán. Állapotos édesanyja betegesen zárándokolt el a máriagyüdi kegyhelyre. A kilencedik gyermekkel, Ágostonnal volt viselő. Rokonai azt javasolták neki, menjen abortuszra, ne haljon bele a szülésbe, és ne hagyja árván a nyolc kicsit. Téz, az édesanyja Szűz Máriának ajánlotta magzatát. Így született meg Ágoston. Kilenc éves korában megsérült a lába kaszálás közben. Több apáca rokona ekkor azt mondta, nem lesz jó ez a kisfiú parasztnak, taníttassuk inkább. Kalocsán járt gimnáziumba a jezsuitákhoz, talán azért, mert az egyik nővére kalocsai apáca volt. 1929-ben, amikor belépett a ferences rendbe, az Othmár fogadalmi nevet kapta. A szerzetesi novícius-ság letöltése után

hat évvel ment először haza a családjához. 1936-ban szentelték papá. Filozófiát, teológiát, pedagógiát is tanult, többek közt Rómában.

Papként működött Nyíregyházán, Esztergomban, Szentendrén. 1938-ban hatszáz hívőt vezetett az Eucharisztikus Kongresszusra Pasarétről. Harmincegy évesen már a ferences rendház főnöke volt Nyíregyházán. 1944-ben az ostromlott Debrecenben, az óvóhelyeken misézett, ételmet hordott a háborús sérülteknek. 1947-ben a reformátusok is szívesen hallgatták őt Debrecenben a Szent Anna katolikus plébánián.

A rendszer ellen beszélt. Az ÁVH-sok jegyzeteltek a padokban, a szószékről egyből a bíróságra vitték. A debreceni Svetits katolikus iskolában tanította hittanra Othmár atya Fényes – zsidó ügyvéd – két lányát. A kislányok kérésére az ügyvéd elvállalta az atya védelmét a bíróságon. A kommunisták nem merték elítélni, mert az utcán ötezer ember térden állva, imádkozva várta vissza a szabad Faddy Othmárt!

Debrecenben, az Arany Bika szállodában és étteremben beszédeket mondott a Kisgazda Párt ülésein, de felszólalt 1950-ben a Pázmány Egyetemen, a békepapok összefogételén is. 1951-ben, december 21-én, Sztálin születésnapján úgy fejezte be prédikációját, hogy „ez a legsötétebb nap”. Rákosi jelenlétében is szónokolt egyszer. Debrecenben fél évig a Magyar Demokratikus Ifjúsági Szövetség elnöke is volt.

1954-ben is börtönbe került, az államrend megdöntésére irányuló szervezkedés képtelen vádjával. Életfogytiglani ítéletet kapott. Összesen mintegy kilenc évet töltött rácsok mögött. Vádpont volt ellene, hogy létre akarta hozni a Nemzeti Keresztény Népi Szövetséget és a Nemzeti Akarat Pártját.

Megtalált

iratai szerint a kommunistákat felelősségre akarta vonni az elherdált nemzeti vagyon miatt. Vádolták továbbá azzal is, hogy a Horthy-államapparátus tagjait szervezi maga köré, és tárgyalta a segédpüspök Kisberki Imrével is. A tárgyaláson kijelentette, hogy csak ő bűnös, a társait engedjék el. Először a budapesti Fő utcai börtönbe került, ahol éhezették. A gyűjtőfogházban, ahová az ítélet után vitték, negyven pap raboskodott. Titokban misézgettek.

A börtönben gomböntőben dolgozott, szőnyegszövő is volt, majd kendert tilolt. Ez utóbbi nem

nagyon tudta csinálni, Obersovszky Gyula híres költő, a cellatársa csinálta meg helyette a napi normát. 1956. október 24-én a börtönőrök feltűnően kedvesek voltak a rabokkal. Nem kellett dolgozni, sőt, cigarettát kínáltak. Az örök levették a sapkájukról a vörös csillagot. A rabok kinéztek a cella ablakán és látták, hogy az utcán

HISZEK - EG
HISZEK - EG
HISZEK - EGY ISTENI-
HISZEK - MAGYARORSZ
A

SZOLGÁLNI AZ URAT

Othmár O.F.M. életútja

100. évfordulója alkalmából

nemzeti lobogós autók járnak. Erre elénekelték a Himnuszot, a Szózatot, elszavalták a Nemzeti Dalt. Amikor a refrénhez értek a versben, „rabok tovább nem leszünk”, kitörték a cellából. Az örök meg voltak ijedve, attól féltek, hogy most meglincselik őket. Faddy atya beszélt a börtönigazgatóval, mire az elengedte a foglyokat.

1956-ban Vácról szabadult. Ausztriába akart szökni, de a határon elfogták és ismét börtönbe zárták. Szabad hónapjai alatt 1956-ban új Nemzeti Dalt és Magyar tíz parancsot írt vers formájában, melyben utalt arra, hogy

fogunk még magyar királyt koronázni. A börtönben az a tudat adott neki erőt, hogy a második isteni személy is azért testesült meg Jézus emberi formájában, hogy szenvedjen a világért. Így szerezve vissza jogunkat a mennyországra.

1963-ban szabadult amnesztiával, de prédikálni nem engedték. Bement erre Faddy atya az

ÁEH-ra, és azt mondta, inkább önként viszsza megy a börtönbe, nem él az amnesztiával, de ő beszélni akar a nemzethez, mert a prédikálás hozzátartozik a miséhez. Arany-miséjére írta az „Út a végtelen felé” című könyvet. 1989-ben alapította újra a Szent Korona Társaságot, amely érvényre kívánta juttatni a Szent Korona Tant, a Szent István-i örökséget. Szent István király Intelmei alapján kívánta megírni az új magyar alkotmányt, az ország javainak igazságos elosztására törekedett. Nagy vágya volt, ami teljesedett is, hogy a Szent Korona a múzeumból a Parlamentbe kerüljön. Faddy atya a rendszerváltás után kétkamarás parlamentet képzelt el, olyan köztársasági elnökkel, akinek a mandátuma hat évre szól, és visszahívható, ha címére méltatlannak bizonyul. A Szent Korona Társaság programjában szerepeltek Othmár páter meggyőződései, amelyek a következők voltak: – Faddy atya a Szűzanyát különösképpen tisztelte, minden magyar Királynőjének és Édesanyjának tartotta. Az új évezredet és az ezredfordulós 2001-es évet az oltalmába ajánlotta. A Szent Szűz magyar búcsújáró helyeinek, így Máriapócsnak és Mátraverebély-Szentkútnak is nagy jelentőséget tulajdonított. A magyar és külföldi búcsús kegyhelyek között szövetséget kívánt létrehozni.

Páter Othmár egy olyan jövőt látott, ahol a misszionáriusoknak nem kell távoli vidékre utazniuk, hogy hirdessék az Igét, hanem idegen kultúrájú népek gyermekei mint bevándorlók érkeznek Európába, ahol minden embernek fel kell mutatnia számukra a keresztény élet gyümölcseit a jócselekedetekben.

Az atya hitt Magyarország igazságtalan trianoni határainak megváltoztatásában, hogy újra a Szent István-i nagy Magyarország legyünk Jézus Szentséges Szíve által. Elképzelése szerint a köztársasági elnököt nádornak is nevezhetnénk, a király helyettesének, ebből következik, hogy hazánk államformája királyság lehetne.

Aggasztotta a magyar népességfogyás és az abortuszok csaknem hat milliós száma. Bizott az ENSZ befolyásában a kommunista bűnösök elszámoltatását illetően. Fel akarta számolni a munkanélküliséget, és kivizsgálni a spekulációs privatizációt.

1993-ban megalapította a Szent Korona Néppártot, amelynek jelszava a következő volt: „Istennel mindenki javára, senki kárára.” Az atya és a Szent Korona Társaság

Hit – Magyarország – Érték

részt vett Mindszenty hercegprímás újratemetésén, II. János Pál pápa látogatásán. Helyeselte, hogy Magyarország 1996-ban világkiállítást rendezzen. 1999-ben megkapta a „Szabad Magyarországért Emlékplapot” Orbán Viktor miniszterelnöktől. Hitte az új régészeti felfedezési eredményeket, hogy a Magyar Szent Koronát a IV. században készítették, a VIII. században került a magyarok őseitől, az avaroktól háború útján a frankokhoz. A frank király, Nagy Károly ezzel temettette el magát. A sírt III. Ottó német-római császár nyitotta fel 200 év múlva, és adta a koronát Szilveszter pápának, aki pedig Szent István királyunknak ajándékozta. Így került vissza hozzánk a Magyar Szent Korona. (Forrás: „Hajnali Fények” című könyve alapján). **KURUCZLEKY ILONA**

SZENT KORONA

A Szent Korona Tan a következő: „A Magyar Szent Korona tulajdona az egész hazára, minden ember, minden föld és vagyontárgy. A Szent Korona nevében hozták a bírósági ítéleteket és arra esküdtek, mert a Szent Korona volt a törvény és hatalom – meséli **Gábossy Lajos** –, aki együtt alapította újjá Faddy Othmár ferences szerzetessel 1989-ben a Szent Korona Társaságot. Gábossy Lajos, Debrecenből ismerte páter Othmárt.

A Nyilastelep munkásnegyedben alapította meg Othmár atya Debrecenben a II. világháború előtt a ferences kolostort és

templomot épített. Az ostrom idején, a II. világháborúban, az utolsó kenetet osztotta az amerikai bombazuhogás közben. A legnagyobb Rákosi időben könyörgő körmeneteket tartott az országért. Az ÁVH-sok feljegyezték a prédikációit, népbíróság elé állították, alighogy lejött a szószékről. Börtönbe került, a legalantasabb munkákat bízták rá, pl. küblihordást. Hogy bosszantsa a smaszereket, megkérdezte a küblihordás után, hogy van-e még valami munka? Kilencvenhat éves lenne most páter Othmár. A kommunista rendszer szétzilálta a régi erkölcsi világot azzal, hogy még a családokban sem bíztak meg egymásban az emberek! Nem mertek őszintén beszélni, féltek egymástól, még a kislány is feljelentette az apját! A magyar állam vagyona sajnos oda van. Szégyen, hogy Magyarországon 130 egyház van bejegyezve és a történelmi egyházak háttérbe szorulnak.

Köszöggel Othmár atyával megnézte, hol rejtették el egykor hordóban a Magyar Szent Koronát a koronaőrök. A páter felvetette, hogy a koronaőrök ruháját meg kellene csináltatni, a régi minta szerint. Pénzt is gyűjtött erre a célra, Szabó kanonok 100 ezer forinttal járult hozzá, továbbá plébánosok is adományoztak, és a többi hiányzó összeget a Szent Korona Társaság állta. A kócsagtol-

lakat a kalaphoz, Bécsből hozatta Othmár atya. Ma is ezeket az egyenruhákat hordja a hét koronaőr! Koronaőr csak az lehet, aki vallását gyakorló, erkölcsös, példamutató ember, és van még egy feltétel, 180 cm magas kell legyen legalább.

Az eredeti Szent Korona Társaság 1920-ban alakult – mondja **Páli Imre** – a Szent Korona Társaság kommunikációs alelnöke, akinek tanára volt Szentendrén az 50-es években Othmár atya.

A Társaság újjáalapítása 1989-ben történt. A mindenkori alelnök állítja össze a Szent Korona Társaság éves programját, szervezi az eseményeken való részvételt. Ott voltak a Horthy emlékmisén is, egyházi ünnepeken. 1994-ben a Kisgazdapárt nagygyűlésén beszélt Othmár atya a li-

berális kommunisták ellen. Ebbe az akkori sajtó belekött. Várnai Jakab tartományfőnök, az 50 évvel fiatalabb pap, elhatárolódott a beszéd-től. Eltiltotta a cikkírástól, nyilvános szerepléstől az idős Othmár atyát.

Pénzes József – azzal egészíti ki a Társaság történetét, hogy az eredeti 1920-as Szent Korona Társaságot Rákosi szüntette meg 1946-ban. Tagja lehetett a Társaságnak minden becsületes magyar ember, például cserkész vezetők stb. Amikor a rendszerváltás után Faddy atya újra alapította a Társaságot, akkor rengeteg tagja lett ismét, még külföldön is, Amerikában.

Dr. Kállay István szétszakította a Társaságot – sajnos. Pénzes Józsefet Othmár atya ke-

resztelte meg felnőtt korában, mert eredetileg református vallású volt. Miután combnyaktörése volt a páternek, ő tolt a kezek között mindenhol, a pápalátogatásra is.

V. Gáspár Károly – a Szent Korona Társaság budapesti régiójának elnöke, hozzáteszi az eddig elhangzottakhoz, hogy a Szent Korona Társaság feladata, hogy a Szent Korona Tant érvényre juttassa és a Regnum Marianum eszményt felújítsa. Hazánk, Szűz Mária országa, ezzel egyetértenek a Társaság református tagjai is. Az ökumenikus miséken szépen megférnek a Társaság tagjai egymás mellett, csupán annyi a különbség, hogy az egyikük vet keresztet a szertartáson, a másikuk pedig nem.

Felső sor: lov. v. Keserű József, v. Jász Tóth László, Bósz Péter, v. Sothy Lajos, v. Középső sor: Pénzes József, Sipos Éva, Révteleki Imre. Alsó sor: Gábossy Lajos,

NA TÁRSASÁG

A Társaság tagsága úgy döntött, hogy az elnök mindig egyházi személyiség legyen. Minden egyházi ünnepen demonstrál a Társaság. Nyilvános előadásokat tartanak a Szent Koronáról. A határon túli magyarokat segítik ruhákkal, pénzzel.

A Társaság tagjai vitézek, lovagok. Kéményen fellépnek a kábítószer használat ellen. **V. Gáspár Károly** saját fia is, sajnos, hét évvel ezelőtt kábítószerhalált halt. Akkor végzte el levelezőn a Pázmány Péter Egyetemen a teológiát.

Dr. Kállay Miklós, a hajdani miniszterelnök fia kezdeményezte a Szent Korona Társaság párttá alakulását. **V. Jász Tóth László**, a Szent Korona Társaság általános alelnöke elmondta, hogy a Társaság szervezetei a diósi, ferencvárosi, budavári, takta-

harkányi csoport, és Sárospatakon egy református lelkész tagjuk is van, Kis Endre József személyében. A Társaság mindig jelen van a Karmelita Boldogasszony ünnepén, az augusztus 20-ai körmeneten és a Szent László körmeneten Kőbányán, díszruhában, palástba beöltözve. Búcsújáróhelyekre is elmennek. Márianosztrára harmadik éve visszajárnak, terveznek Saint Simont-ba, Franciaországba is egy utat és Szlovákiába Ipolybalogra zarándoklatot, ahol egykor néhány napig a Szent Koronát őrizték. Faddy atya legitimista beállítottságú volt, tehát királypárti. Ezért mindig figyelték a kommunisták.

A mostani elnök, lovag vitéz **Lőrinczy Ferenc Gábor atya**, akit Othmár atya tanított Szentendrén az ötvenes években. Nemcsak elnöke a társaságnak, hanem lelkivezetője is. Két plébániát vezet Pestszenterzsébeten, a Szent Lajost és a Szent Antal egyházközséget, ahol nagy tiszteletnek örvend.

Faddy Othmár atya felhívása

A Szent Korona Társaság vezetősége, minden tagja hisz abban, hogy minden gondolkodó magyar ember aggódva figyel az emberiség jobbik részének küzdelmére, amellyel meg akarja menteni Földünket, csodálatos növény- és állatvilágát, főleg a teremtés koronáját: az EMBERT. A sokirányú romlás, amely fenyegeti nemcsak fejlődésünket, hanem létünket is, figyelmeztet, hogy tennünk kell valamit. Meggyőződésünk, hogy nekünk is, elsősorban magunk, de minden ember érdekében feladatunk van.

Az emberiség eddigi történelmét legtöbbször a Tacitus által megfogalmazott életelv formálta, amely elv most is

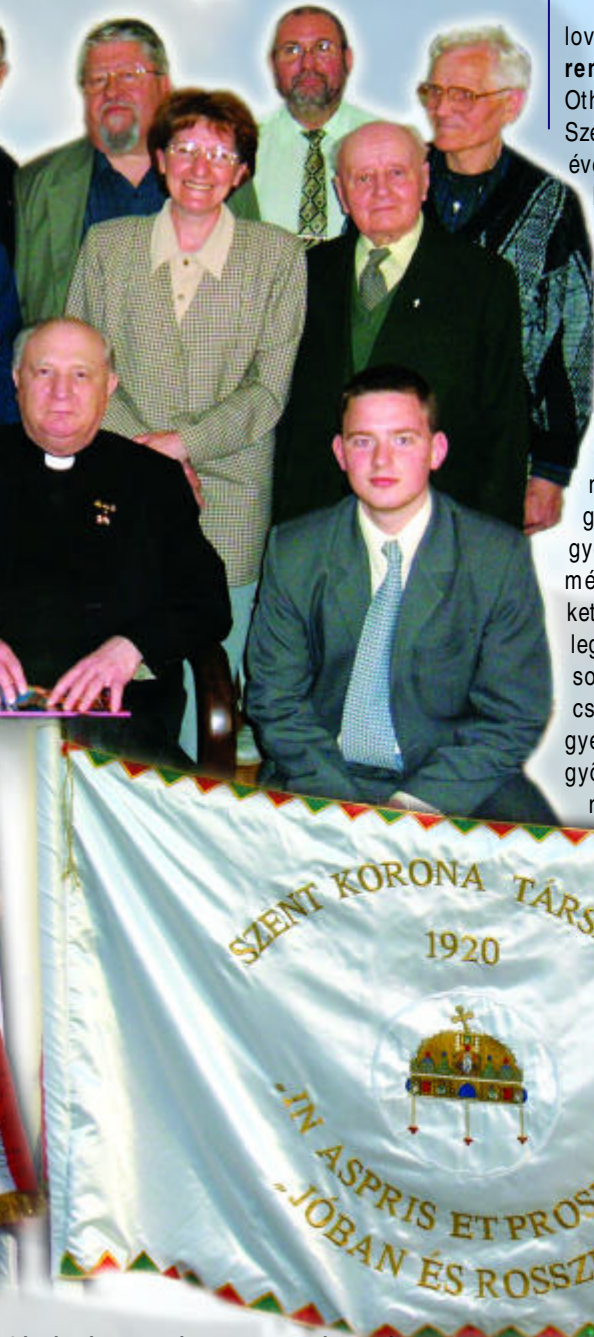
Hit – Magyarság – Érték

uralkodik. „Corrumpere et corrumpi: saeculum est” (rombolni és romlani: ez a világ). A legnagyobb veszély: Isten nélkül akarnak élni. Sokan most se akarják megérteni, hogy Isten minden dimenzióban, a szeretetben is végtelen, aki mint személyes Törvény, mindig mindenben, mindenhol, mindenkinek a legjobbat akarja. Számomra és minden ember számára ez jelenti a teljes békét és az örökké tartó teljes boldogságot.

A mostani világ a fegyveres erőszak és a gonosz banki erőszak eredménye. Ezt a világot ez a kettő rontotta el. Akarják ugyan magukat megnyugtatni, hogy csodálatos tech-

nikát és civilizációt hoztak létre. Azt azonban nem akarják belátni, hogy ezekért az eredményekért mennyi ember biztonságát, a mindennapi élethez szükségeseket, az egész világ békéjét, sokaknak boldogságát rabolták el. Még most se akarja az emberiség nagy része tudomásul venni, hogy kétezer évvel ezelőtt az ember világába belépett Jézus Krisztus, aki valóságos történelmi személy, valóságos Istenember, aki az „Út, Igazság, Élet”. Még ma is nagyon sokan nem tudnak róla, akik pedig megismerték, mégis nap mint nap júdásokká válnak, nem gondolva arra, hogy végső sorsuk is júdási lesz. Pedig ezt a történelem és a mindennapi tapasztalat döbbenetesen igazolja. Milyen egyszerű lenne a bajok nagy részének elhárítása, ha az emberiség nagyobb része betartaná a tízparancsolatot. De nemcsak az egyszerű emberektől várjuk el ezeknek a parancsoknak a betartását, hanem a fegyvergyárosoktól, a bankároktól és a bűnösen gazdagoktól is. Ha még hozzá a főparancsot is betartanánk, hogy Istent mindennél és mindenkinél jobban kell szeretni, embertársainkat pedig úgy, mint saját magunkat, kis mennyországgá tehetnénk földi életünket. De ha Nap nem lehetünk az égen, legalább világító mécses legyünk otthonunkban, hazánkban. **Fotó és szöveg: KURUCZLEKY ILONA**

Gáspár Károly, v. Pál Imre, v. Kormányos József
lov. v. Lőrinczy Ferenc Gábor atya, Bósz Miklós

„Inkább meghalni, mint Istent megbántani”

Horváth Emerencia szűz vértanú élete: 1937–1954. „De szép a tiszta nemzedék, amint dicsőségesen vonul fel az örökkévalóságban...” Már az Ószövetségi Szentírás is így látja a szűzek, vértanúk megdicsőült seregét. De még inkább a Jelenések Könyve írja le ragyogó képekben, látomásokban a szentek dicsőséges, hatalmas méretű, apokaliptikus mennyei felvonulását, „akik a nagy üldözésből jöttek és tisztára mosták ruhájukat a Bárány vérében”. Ők „a fehér ruhás sereg palmaágát lengetve, dicsőítő éneket énekelve Isten és a Bárány oltára előtt...” Az első három század legendákba öltözött híres szűz vértanúi (Lucia, Ágnes, Cecilia, Filoména, Ágota) mellett megvoltak minden kornak az életüket is feláldozni kész ifjak és lányok. Jézus nevének a segítségül hívásával és a Szentlélek erejében voltak képesek erre a hősiességre, amely világít évszázadokon, évezredekken át, mert örök értékek, maradandó érdemek szülői ezek. Az eucharisztiaiban a „szűzeket termő vér” a „vértanúk erőssége szerette” Emerenciát, amelyet Jézus a keresztfán ontott ki értünk, tette őket alkalmassá erre. „A mi korunkban is, magyar földön is éltek ilyen hőslékű magyar szentek...” –, de ezekről alig beszélnek. Ilyen mostoha nálunk a szentek ügye.

Ismerjük meg hát egy egyszerű dunántúli lány életét és hősiességtelenségét, aki 17 éves korában áldozta életét Jézus iránti szeretetből. Horváth Emerencia, a Veszprém-megyei Kiscsőszi pusztán született 1937. január 10-én. Egyszerű parasztlányka volt, Rencinek becézték. Szülei földművesek voltak. Sokat nélkülöztek, megszenvedtek a mindennapi kenyérért.

Kiscsőszen csak egy kis templomocskája volt, és Iszkárról járt át a pap a plébániáról, misézni, hitoktatni. Renci minden vasárnap járt szentmisére, és rendszeresen áldozott is. Kis templomuk oltárképe Szent Imrét ábrázolta. Gyakran elnézte és védőszentje példájából merítette a motivációt a lelki-testi tisztaság és a szeretet erényének követésére. Innen eredt jelmondata, amely életté vált számára és beteljesedett: „*Inkább meghalni, mint Istent megbántani.*” Renci szerette a hittant, és életre is váltotta, amit tanult. Plébánosa sokszor dicsérte és példaként állította a többiek elé.

Iskolái végeztével megtanulta a gyors-, és gépírást, hogy megkeresse kenyerét és segítse öregedő szüleit. A szomszédos Kari községben, a Tanácsházán kapott állást. Minden nap gyalog ment át a 3 km-es erdei úton, amelyet fasor szegélyezett. Az úton hazafelé, sokszor már sötétben, a rózsafüzért imádkozta.

Odaadón tisztelte a Szűzanyát. Gyakran zarándokolt a közeli celledömölki kegyhelyre, ahol életét a Szűzanya oltalmába ajánlotta. Egyik este

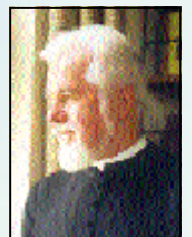
felé mondta el édesanyjának: „Édesanyám, úgy félek, valaki állandóan utánam jön, úgy érzem, mintha üldözne az erdei úton és meg akarna fogni. Egész úton sietve futottam. Más alkalommal már előmbé is állt és rosszra akart csábítani...” Édesanyja vigasztalta, bátorította. Ő pedig még többet imádkozott. A kegyelemmel erősítette magát a hősiességre a küzdelemre, amely egyre közeledett, érezte... Naponta Istenben bízva ismételte lelki fohásztát: „*Inkább meghalni, mint Istent megbántani.*” És elérkezett a vértanúság ideje: 1954. június 2-án.

Renci üldözője, Konk István egy pusztai fiú, a kocsmában arról beszélt társaival, hogy Rencit mindenképpen megszerzi magának, mert halálosan szerelmes belé. Fogadtak, és már indult is ittasan, gonosz tervével az erdei útra. Elrejtőzött az erdei bozótban. Amikor Renci odaér, váratlanul elébeugrik és paráznaságra kéri áldozatát. Meg akarja ölelni, de az visszautasítja. Nagy verekedés támad, dulakodás köztük. Renci erősebbnek bizonyul az ittas fiúnál és a földre löki, próbál futva menekülni, de a fiú utoléri. Renci sikítva kiabál segítségért, de nem hallja senki. A fiú a csizmaszárból előrántva kését, huszonhét késszúrással kegyetlenül éli ki dühét az ártatlan, de őt mélyen megalázó lányon, aki erősebbnek bizonyult nála. A sok sebből vérző, síró áldozatát

még bevonszolja az útról a sűrűbe a gonosz gyilkos, és elmenekül. Renci, utolsó erejével, félholtan még az útra vonszolta magát és egy hazatérő gazda talált rá. Szekerén azonnal a közeli celledömölki kórházba viszi, de már nem tudták megmenteni, a sok sebből elvérzett. De még el tudta mondani a szörnyű gyilkosság történetét. Nem engedte magát bűnre vinni a fiú erőszakos követelésére. És elmondta, hogy nézett ki a fiú. Még aznap éjjel a 22. ugandai néger fiatal vértanú későbbi ünnepén Renci lelke megszületett az örökkévalóság boldogságára mint szűz-vértanú. Így tett tanúságot arról, hogy a mi korunk gyermekei is tudják szívből szeretni Istent mindenek felett és elutasítják az alattomos kegyetlen erkölcstelenséget. Temetésén plébánosa, aki nagyon tisztelte és szerette buzgó tanítványát, a megilletődöttségtől nem tudott szólani, mert tudta-hitte, hogy vértanú szentet temet.

Gyilkosa megjelent a temetésén. Egy piros szegfűt dobott a sírba, utolsó búcsúként. Letartóztatták. Eleinte tagadott, majd a börtönben bevallott mindent. Öt év után kiszabadulva igen messzire költözött, később pedig megöcsült. Reméljük, megbánta tettét. Renci pedig imádkozott gyilkosáért, annak megtéréséért, mint azt a hasonló sorsú, 1950-ben szentté avatott olasz lány tette, Goretti Mária, akinek gyilkosa megtérve szerzetes lett és XII. Piusz pápa meghívta tanúként a szentté avatásra. Renci sírja a Kiscsőszi temetőben van, eleinte sokan jártak ide imádkozni. A márványtáblán ez olvasható: Horváth Emerencia 1937–1954. A fejfánál fotója látható, abban a kockás ruhában, amelyben vértanúságot szenvedett. Néhányan így vélekedtek: Miért ellenkezett Renci, most is élhetne. Ő azonban hitét és a keresztény erkölcsi értékrendet vallotta meg élete teljes odaadásával, beteljesítve azt vértanúsága „pászkájával”. Plébánosuk így vigasztalta édesanyját: „Szent hitünk tanúsága szerint, aki vértanúhalált halt hitéért vagy az erényekért életét adja Krisztusnak, az vértanúságakor, minden bűnetől megszabadul, a lelke a mennybe jut.”

Renci példája ma is hat. A templom búcsúnapján, november 5-én, fekete ruhába öltözött legények égő gyertyával veszik körül az oltárt Renci iránti tiszteletből és bűnös gyilkosa engeszteléséül. Imádkozunk boldoggá és szentté avatásáért, de főként tiszteljük, mert szent, a lelke a mennyben van és imádkozik értünk.

BAJCSY LAJOS ESPERES PLÉBÁNOS

1935-ben állították fel Sátoraljaújhelyen a 100. országzászlót. Ekkor született meg a gondolat, hogy az oda vezető úton, 14 stáción megörökítsék a trianoni békediktátum révén elszakított 38 város nevét emléktáblákkal, idézetekkel, címerekkel.

1936. október 4-én ünnepélyes keretek között adták át az országos közadakozásból az egyetlen nyáron megépült Magyar Kálváriát. A Kis-Szárhegyre vezető úton elkészült 14 „álló-más” a maga nemében egyedülálló a Kárpát-medencében: hogy „legyen zarándokhelye minden magyarnak, ... legyen hol imádkozniok hazánk sorsának jobbrafordulásáért...” (Ismertető füzet 1936. Szepesti Bódog piarista)

1938-ban az Országzászlóval átellenben a Kis-Szárhegyen kialakítottak egy „szabadtéri dómot” (90 x 30 m). E teret lezárja a Szent Korona alakú Szent István Emlékkápolna. A három részből álló páratlan emlékműegyüttes a II. világháború és az azt követő ránk nehezedő elnyomás, pusztítás, elhallgatás miatt nem tudta betölteni rendeltetését: a táblák, címerek eltűntek, a stációk romossá lettek.

A rendszerváltozás élesztette újjá a Magyar Kálvária gondolatát, és kezdődött el annak helyreállítása a Városszépítő Egyesület és néhány lelkes lokálpatrióta önfeláldozó munkájának köszönhetően.

A Millenniumra a helyreállítás jelentősen előrehaladt. A Piarista Kollégium diákjai és a Csepellény György cserkészcsapat állította helyre az Anyák terét Közadakozásból valamennyi hiányzó tábla és címer (egy-két helyen csekély eltéréssel) eredeti állapotában a helyére került. A Szent István-kápolna oltárkép-domborműve is visszakertült a helyére. (Szent István fölajánlja a koronát...)

A Millennium óta szerveződik évente a „Magyar diákok és tanárok találkozója a Magyar Kálvárián” c. rendezvény a Rákóczi Szövetség támogatásával. Hatnapos programra hívjuk a 38 elszakadt várost, az anyaország és a nyugati magyarság diákjait és tanárait (1 tanár és 1–9 diák).

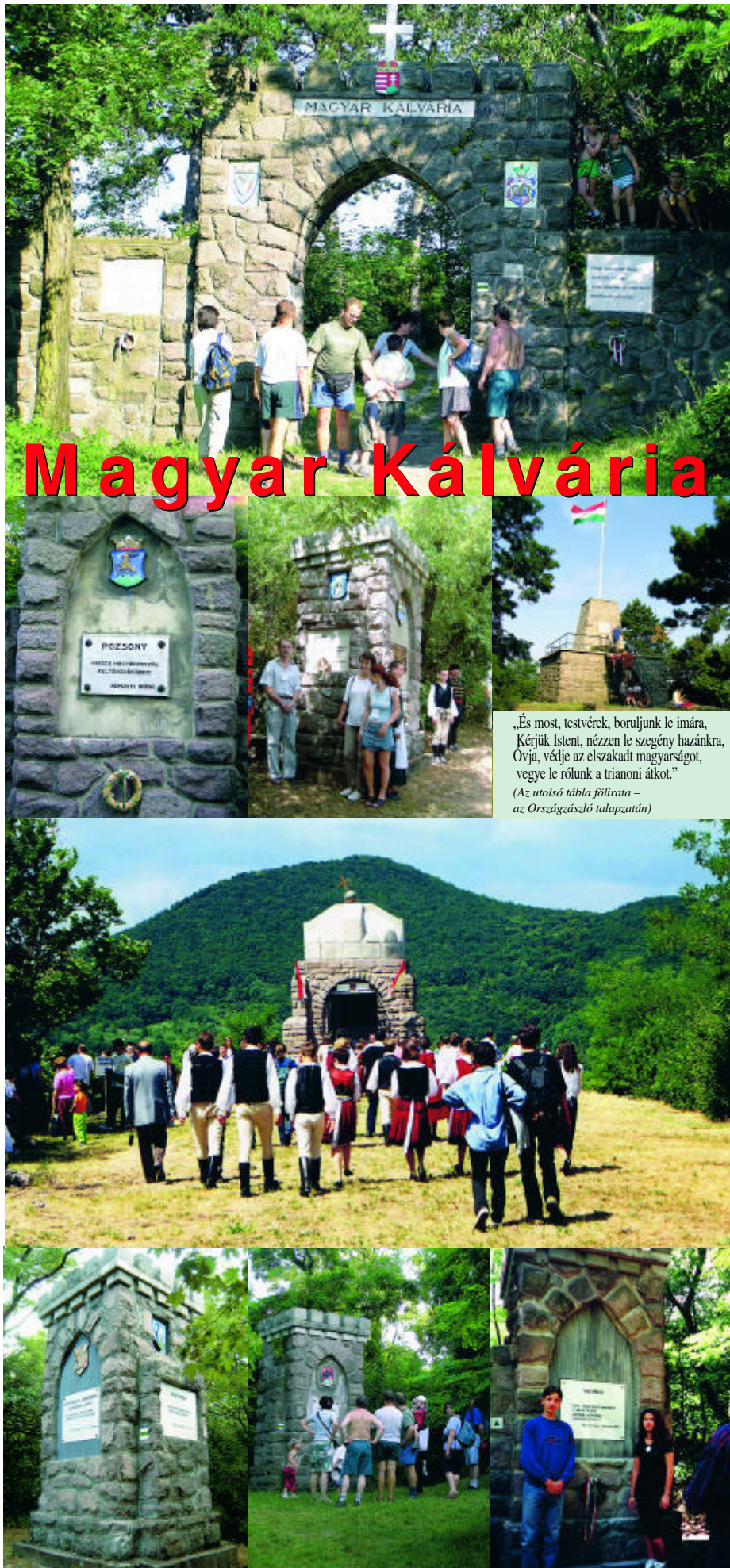
A „hasonlíthatatlan szépségű Sátor-hegyek” (Petőfi Sándor szavai) ölelésében az emlékmű látogatottsága igen megnőtt. A városba látogatóknak egyik kedvelt kiránduló programja lett. A város központjából negyven perc alatt kényelmesen föl lehet sétálni.

„Magyar Kálváriát létesítettünk, az elsőt hazánkban, hogy ide, mint nemzeti búcsújáróhelyre elzarándokolhasson minden igaz magyar, aki erőt, biztatást, vigaszt és hazánk szebb és jobb jövőjének előkészítésére és megteremtésére irányuló önzetlen, nemzeti munkához kitartást akar meríteni.”

VARGA ZOLTÁN

Magyar Kálváriára

A megemlékezés és találkozó augusztus 21-én, vasárnap 12.00 órákor lesz a Kis-Szárhegyen, a Szent István Emlékkápolna előtt. Egyéni programhoz, szálláshoz ajánlatot kérésre küldünk. (Augusztus 20-án du. a XVII. Nemzetközi Néptánc Fesztivál szabadtéri zárógálája lesz utána tűzijáték.) Jelentkezés: Turinform Sátoraljaújhely, tel.: 47-321-458 ill. www.satoraljaújhely.hu/turizmus www.zemplen.net/kalvaria

„És most, testvérek, boruljunk le imára,
Kérjük Istent, nézzen le szegény hazánkra,
Óvja, védje az elszakadt magyarságot,
vegye le rólunk a trianoni átkot.”
(Az utolsó tábla fölíratára – az Országzászló talapzatán)

Szent Kereszt
POSZTER

Szent István Emlékkápolna

MAGYAR KÁLVÁRIA

Az 1992-ben alakult Nemzeti Társas Kör kulturális egyesületnek 226 tagja van, művészek, írók, akadémikusok, zeneszerzők, közgazdászok, újságírók és azok, akik tevékenységüket a legnemesebb emberi és nemzeti hagyományokra építették. Célul tűzték ki a nemzeti önbecsülés zavarainak megszüntetésére irányuló hazaszeretet és nemzettudat erősítését.

Dr. Drippenyé Szűcs Katalin az egyesület alapítója így vall a Társas Kör létrejöttéről: A II. világháború és az azt követő terméketlen évtizedek betöltötték, elsorvasztották a korábban nagyon is létező egyleteket, egyesületeket, klubokat, kaszinókat, baráti és asztaltársaságokat. A társadalom egyedeire hullott szét. A rendszerváltozás esélyt adott alulról építkező egyesületek szerveződéséhez. A lehetőség és a társadalom egyedeiben erősen munkáló igény találkozott, amikor számtalan egyesület született. Egy voltam azok közül, akik éltek a lehetőséggel, s egyesületet alapítottak. A Nemzeti Társas Kör tisztelet és nagyra becsült barátaimmal 1992. február 14-én alapítottam.

A Nemzeti Társas Kör a legnemesebb emberi, s nemzeti hagyományból Széchenyi István eszméiből, emberi tartásából és alkotó példájából kíván építkezni. A legnagyobb magyarral vallják, hogy az emberiség létezésének egyetlen módja a Nemzet. Az egyének erkölcsi erejéből s hitéből, áldozatkészségéből táplálkozó nemzeti lélek az, amely a felemelkedés záloga lehet, s minden egyéb gazdasági, szellemi alkotások, társadalmi, politikai berendezkedés csakis ennek következménye.

Középpontba állítva a hit és erkölcs megerősítését, alapítványt hoztak létre és abból kezdő művészeket támogattak.

1996-ban kezdtük el Dr. Murányi László ötlete alapján – címeres nemzeti zászlók templomok részére történő adományozását. Napjainkig 67 templomban hirdeti zászlónk, hogy Isten után az első a Haza. A zászló megtalálható a teljesség igénye nélkül a Budapesti Szent István Bazilikában, Debrecen Református Nagytemplomában, A Tihanyi Apátságban, a Szegedi Dómban, Vizsoly Református templomában, úgy mint Rákospalota Evangélikus templomában, vagy legutóbb ahol átadásra került Balassagyarmat Szalézi templomában.

A zászlóátadások ünnepélyes keretek között történnek, amelyeken a Nemzeti Társas Kör küldöttséggel vesz részt. A zászló nívós műsorral kerül átadásra, amelyet az egyesület művésztagejai adnak elő. Az átadási ceremónia a Himnusz eléneklésével kezdődik és a Szózat elhangzásával zárul.

1. Budai Ilona népdalénekes és Szilágyi Ferenc a Nemzeti Társas Kör zászlójával a Rákospalotai Evangélikus Templomban. 2001.11.11. – 2. Zászlóátadás 2004. október 10-én Dejtáron. A képen a Nemzeti Társas Kör küldöttsége, köztük Ferenc Éva énekművésszel. – 3. Magyarok Háza 2000.09.28. - Hűség-díj a „Vasárnapi Újságnak”-nak. A díjat átveszi Lakatos Pál főszerkesztő. A háttérben Murányi László és Kelecsényi Erzsébet. – 4. Magyar Művészeti Akadémia 2002.09.21. Balassa Sándor zeneszerző, Sunyovszky Szilvia színművész, Fekete György akadémikus, Drippenyé Szűcs Katalin a NTK örökös elnökszónya – 5. Magyar Művészeti Akadémia 2002.09.21. Fekete György akadémikus Hűség-díjban részesül – 6. Tökés László püspök és Tempfoly László püspök Hűség-díj átadásán Kiskunlacházán. 2001.09.30. – 7. Zászlóadományozó. Soroksár-Újtelep Római Katolikus templomban. 2003.03.16. Csúthy György és felesége Szolnoki Klára – 8. Szalay Sándor zeneszerző veszi át a Hűség-díjat a Fészek Klubban Drippenyé Szűcs Katalintól a NTK elnökszónyától 2000.01.22-én. Háttérben Szörényi Levente az NTK tagja. – 9. Legtöbb Orbán Viktor kapott Hűség-díjat. A képen Sunyovszky Szilvia színművész és Wittner Mária társaságában látható.

Őszinte köszönet illeti azokat az egyházi közösségeket és azok vezetőit, akik szeretettel fogadtak bennünket. Hálás tekinteteket, meleg, szívből jövő szavaikat szívünkbe zárva őrizzük, s abból merítjük erőnket

terveink megvalósításához. 1996-ban alapítottuk a „Hűség 896–1956–1996” díjat, amelyet eddig 23 köztisztletnek örvendő személy vett át, rangot adva ezzel magának a díjnak. Ismét a teljesség igénye nélkül a

Egy konferencia margójára

díjat megkapta Tökés László, Duray Miklós, Tempfoly József, Nemeskürty István, Szokolay Sándor, Medveczky Ádám, Erdős László vagy legutóbb Orbán Viktor.

Mi kell, hogy eszünkbe jusson, ha ránézzünk a címeres nemzeti zászlóra, lobogóra?

Kiss Endre József könyvtáros–lelképásztor „Magyarságtudat” című írásából idézek: „S a zászlón ott a magyar címer. A Szent Korona hirdeti, hogy a magyarság adott elsőként a Kárpát-medence népeinek alkotmányt, törvényt és jogot. Az apostoli kereszt a magyar kereszténység küldésére utal, amelynek értelmében védőbástyaként oltalmazta a keresztény Európát a pusztító keleti inváziók között. A zöld halom, amelyből a kereszt kiemelkedik, sokak szerint a magyar Golgota: amely eszünkbe juttatja, hogy történelmünk folyamán az annyiszor keresztre szegezett, nemzethalálba taszított magyarságot nem földi erő, világi hatalom, hanem az egyedül élő Isten nagy kegyelme tartotta meg és emelte föl.”

Prédikálnak a lobogó színei is. A piros szől a magyar évszázadok szabadságáért kiontott véraldozatáról, az önfeláldozó szeretetről. A fehér szől a fájdalomosan szenvedélyes hitről, a magyar ember nemes, erkölcsi tisztaságáról. A zöld pedig a megújulás örök, Isten áldotta reménységéről. A szeretet, a hit és a remény házassága olyan mélyen vert gyökeret népünk lelkében, hogy azt az ateista diktatúra minden üldözése, megpróbáltatása sem volt képes onnan kiteszítani.

Magyarnak lenni sohasem elsősorban vér és származás kérdése volt, hanem mindig erkölcsi döntést, vállalást követelt és követel ma is.

Bennünket az Úr Isten magyarnak rendelt ezen a világon és mi Benne bízva tesszünk vallást hazaszeretetünkről, azzal a reménységgel, amit a költő Reményik Sándor fogalmazott meg: „Aki ide áll, az, halálig hú. – Aki megáll e szűz zászló alatt: – Isten gyermeke – És magyar marad.”

Az elmúlt egy évben három helyen volt részem abban, hogy a Nemzeti Társas Kör zászlóátadási ünnepségén részt vehettem. Felejthetetlen élményben volt részem minden alkalommal. Nagy élmény volt Csurka László versmondása, Budai Ilona és Ferencz Éva gyönyörű éneke, Kelecsényi Erzsébet és Fekete György zászlóméltatása és a Társas Kör bemutatása, Dinnyés József gitárkísérettel előadott zsoltárok és nem utolsósorban a Nemzeti Társas Kör elnökének Erdős László ny. ezredes magas hőfokú megszívlelendő ünnepi beszédei.

GRÉCZY LÁSZLÓ

A Doktoranduszok Országos Szövetsége 2005. május 5–8. között immár nyolcadik alkalommal rendezte meg a nagy múltú Debreceni Egyetemen a fiatal magyar tudósok világtalálkozóját. A négynapos rendezvény főbb programjai között a hagyományoknak megfelelően doktoranduszok lektorált tudományos előadásai, felsőoktatási fórum, szakmai plenáris előadások és közösségépítő programok szerepeltek. (1.kép)

Első nap a résztvevők megismerkedhettek Debrecen nevezetességeivel. Gaál Botond – az 1538-ban épült Református Kollégiumban működő Debreceni Református Hittudományi Egyetem doktori iskolájának vezetője (2.kép) – exkluzív idegenvezetésével betekintést nyerhettek az egykor a magyar országgyűlésnek is helyt adó kollégium gazdag történetébe. A Debreceni Akadémiai Bizottság székházában Nagy János rektor megnyitotta a konferenciát. Az este folyamán kiosztásra kerültek a Publikációs Pályázat díjai, amellyel a különböző tudományágak kiemelkedő doktoranduszait jutalmazták. A változatos programokban bővelkedő nap Somogyi Péter (3.kép) – a University of Oxford professzora – „Feltételek és állomások a felfedezéshez vezető úton” című tanulságos előadásával zárult.

A következő nap betekintést nyerhettek a helyi egyetem kutatásaiba, megte-

kintették a karok kutatási eszközeit, könyvtárait a laborlátogatások során, így például az Orvostudományi Kar sejtterápiás kezelésétől a folyóvízes laboron át a ciklotron osztályig. (4.kép) A szakmai rész a Debreceni Egyetem aulájában a Pro Doctorandus díj átadásával folytatódott, majd a felsőoktatási fórum következett, ahol a magyar felsőoktatás vezető szereplői képviseltették magukat. (5.kép)

A szekcioulésekre a konferencia harmadik napján került sor, amelyen a magyar tudományos nyelv ápolása érdekében magyarul hangzottak el a doktoranduszok és a fiatal kutatók előadásai az egyetem különböző karain. A búcsúesten a helyi hagyományokról a Református Kollégium Baráti Körének vezetője, Lenkey Béla tartott rövid ismertetést. (6.kép)

Elmondhatjuk, hogy a jó hangulatú találkozó keretében számos új baráti és szakmai kapcsolat alakult ki, amely elősegíti és fejleszti a doktoranduszok tudományos előrehaladását, egyben a magyar kutatást is. A DOSz következő rendezvényére a doktorandusz táborra – csakúgy, mint a konferenciára – egy nagy történelmi múlttal rendelkező helyszínt választ ki, ezzel is összekötve a kutatást a magyar kultúrával.

MANKOVITS TAMÁS

Keresztény iskolák

Tíz emeletes betontömbök és régi óbudai házak között megbújva egy új iskolaépület található. Belépve a kapun, végighaladva a folyosókon, csak az ódon lépcsők árulkodnak arról, hogy itt egy több, mint száz éves épületben jár-kezel az ide betérő. A falak hófehérre festve, új lambéria burkolat, és korszerű világítás, a faliújságot vidám gyermekrajzok díszítik. Nem is csoda, hiszen itt Óbuda szívében egy művészeti irányultságú általános iskola várja a kisdiákokat. Az iskola múltjáról és jelenéről kérdeztem Kenessey László igazgató urat.

Bemutatjuk az óbudai Szent Péter és Pál Szalézi Általános Iskolát

Zene és művészet kincseivel a tanulás szeretetéért

1996-ban a Vincés Nővérek felajánlására nyílt lehetőség arra, hogy Dr. Kirer Vilmos, az Óbudai Szent Péter és Pál Plébániatemplom plébánosa segítségével és Kenessey László igazgatása alatt – akkor még a jelenlegi iskola mellett lévő épületben – elindulhatott az Óbudai Szent Péter és Pál Katolikus Általános Iskola. Tervüket az egyházmegye is támogatta. Időközben a Vincés nővérek a Szentlélek téri Szent Lujza Intézet kárpótlásaként a Fényes Adolf u. 10-ben található épületet viz-

szakapták, de nem tudták volna működtetni, ezért átadták az iskola számára. Ekkor az iskola fenntartását a Szalézi rend vállalta. 2001 szeptemberétől a gyönyörűen felújított falak között folytatódhatott a tanítás.

Kezdetben felmenő rendszerben csak egy-egy évfolyammal bővült az iskola. Harmadik éve, hogy már két párhuzamos osztályt indítanak minden évfolyamon. Az iskolába járó gyermekek nagy része a lakótelepről jár ide, de vannak messzebből jövő diákok is. A nevelésben a keresztény erkölcsi értékrendet kívánják továbbadni a gyerekeknek. Ebben segít az órarendbe illesztett heti két hittanóra is. A tanév során hat alkalommal kötelező eljönni az iskolamisére, ilyen az évnívó, az évszáró, és még még négy alkalom a tanév során.

Az iskola nevelési célja, hogy tanítványaik képességeit a legnagyobb mértékben feltárják és kibontakoztassák. Ehhez járul hozzá az osztályterekben lévő videó és televízió, valamint egy projektor, amely a szemléltetésben – a kivettett képméretei miatt – óriási

segítséget nyújt a természettudományi tárgyak és a számítástechnika oktatásában. A számítástechnika szaktantermet 16+1 új számítógéppel szerelték fel.

Alsó tagozatban negyediktől van nyelvtanulás, és elindítottak egy németbarát osztályt. Tervbe vették, hogy 2006-tól lehetőséget biztosítanak két nyelv tanulására is.

Szívesen látják nem csak a katolikus, hanem a hitüket őrző és gyakorló keresztény családok gyermekeit is. Az elsős tanító néni adventtől húsvétig, minden szombat délelőtt az iskolában „iskolai előkészítőt” tart.

Szoros kapcsolatuk van a kerületi Aelia Sabina Alapfokú Művészetoktatási Iskolával. Alsó tagozatban heti 2 néptáncórájuk van a gyerekeknek. Hatodik osztályig emelt szintű énekoktatásban részesülnek a növendékek, mely a szolfézsórákat is magában foglalja. Délutánonként hangszert tanulhatnak, agyag-kerámia szakción, vagy bőrműves foglalkozáson vehetnek részt. A

legjobb műveit a kerületi kiállításokon is bemutatják. Az Óbudai Társaskörben minden évben január végén tartják Don Bosco ünnepét. Ekkor délelőtt az iskola tanulói egymásnak előadják a gálaműsort, majd este felépnek a szavalóverseny és a mesemondó verseny győztesei, az Éneklő Ifjúság kerületi versenyén aranydiplomát kapott kórusuk, és a legjobb hangszerekek. Ezalatt az előcsarnokban a legsikeresebb képzőművészeti alkotásokat mutatják be. Itt kerül sor ünnepélyes keretek között a Péter-Pál Díj átadására is.

Március 15-én, október 6-án és 23-án évről évre méltó módon emlékeznek meg azokról, akik életüket áldozták a hazáért, a szabadságáért, a jobb életért. Mindenszentek ünnepe táján ellátogatnak a Kerepesi temetőbe, ahol felkeresik ismert magyarok sírjait, akik a kultúra, a művészet, a politika terén tettek sokat hazánkért.

Nagyon népszerűek a nyaranta megrendezésre kerülő napközis és egyéb táboraik a dömösi plébánián. Itt a Duna közelében, a hegyek tövében nagyszerű lehetőség nyílik kirándulásra, fürdésre, játékokra. Júliusban kilenc napra birtokba vehetik a Balatonszabadi-sóstói tábort a gyerekek. Nem véletlen, hogy ez a táborozás a legnépszerűbb a diákok körében. A napi fürdés mellett értékes munka is folyik itt, zenélés, éneklés, kézműves foglalkozás, foci, stb. Ide minden korosztály szívesen jön. A mintegy száz fiatal mindegyike talál magának társat, barátot. Természetesen mód van lelki elmélyedésre is, amelynek vezetője Vilmos atya.

A tanulás és tudás szeretetét az iskolának kell beleültetnie a tanuló szívébe. Ha ez az első években sikerül, akkor egy életre jó alapokat kapó kisdiák könnyebben veszi az akadályokat a felsőbb iskolákban, az egyetemen. Ennek megvalósításához nagyban hozzájárul az a művészeti képzés, ami itt Óbudán immár közel egy évtizede folyik, és amint a felvett adatok mutatják sikerrel.

Rózsásné Kubányi Andrea

Állok Istenért, Egyházért, Hazáért

Április 30-án, a Csallóközben fekvő Felbár községben helyezték el azt a csaknem 4 méteres emlékkeresztet, amelyet Mindszenty József bíboros halálának 30. évfordulója alkalmából és a Felbáron elhunyt két lelkiatya, Mészáros Gyula és ThDr. Szöcs Béla emlékére állítottak.

Az ünnepi szentmisét Bíró László Kalocsakecskeméti püspök, a Központi Papnevelő Intézet rektora ThDr. Karaffa János felbári lelkiatya-

val, és a környező papokkal mutatta be. Az ünnepségen jelent volt a Központi Szeminárium Felvidéken kiránduló mintegy 30 papnövendéke is Budapestről. A pozsonyi Magyar Nagykövetségről Szesztay Ádám első titkár, valamint a Szüllő Géza Polgári Társulástól Fehér Csaba elnök és Sárközi János alelnök vettek részt a megemlékezésen.

Az ünnepi szentmise szónoka, Bíró László püspök szentbeszédében szólt Mindszenty bíboros életútjáról és kiemelte, hogy ő volt az, aki a II. világháború után elindult magyar deportálás ellen bátran felemelte szavát a világi hatóságoknál. Nem félt a kommunista terrortól, nem vonult be a békepapok közé. A püspök atya biztatta a jelenlévőket, hogy maradjanak meg magyarnak és kereszténynek a Felvidéken. Bárki támad is a magyar népre kívülről vagy belülről, egységesnek kell lennie. Nem szabad megengedni a széthúzást sem a hívek, sem a papság körében. Istenbe vetett hittel kell fáradozni a Felvidéken a magyar katolikusok egységessé kovácsolásán. Reményét fejezte ki, hogy el kell érkezni az időnek, amikor magyar püspök vezeti majd a csaknem 400 000-es katolikus nyáját a Felvidéken. A papok nehéz sorsára jellemző, hogy a Felbáron is működő két lelkiatya a kom-

munizmus idejében meghurcolták és börtönbe is vetették.

A szentmise után a plébániakertben felállított emlékkereszthez vonult át a hívő sereg a papság vezetésével. Bíró László püspök úr figyelmeztette az egybegyűlteket, hogy a kereszt nem az elmúlás, hanem a remény jele. Fel kell nézni a keresztre, hiszen Jézus szenvedései megváltást jelentettek minden embernek. Ezer sebből vérző népünk szenvedései is előbb-utóbb meghallgatásra találnak. Hittel és bizalommal kell fáradozni a nemzet jövőjén minden magyarnak. Ezután megszentelte az emlékkeresztet, amelyen az „Állok Istenért, Egyházért, Hazáért” felirat figyelmezteti majd az arra járókat, hogy a nemzet keresztjét mindenkinek a vállán kell hordania, így vállalva a szenvedéseket a hirt és a nemzetért.

A keresztnél beszédet mondott Fehér Csaba, annak a polgári társulásnak az elnöke, amelynek tagjai már több helyen is állítottak keresztet a magyarok plébániákon az országban mindig más céllal. A Magyar Hiszekegy sorai és régi nemzeti himnuszunk, a BolDOGASSZONY Anyánk éneke zárta a megemlékezést.

KARAFFA ATTILA

A komáromi Magyar Kultúra és Duna Menti Múzeum adott otthont 2005. május 30-án az első felvidéki Pázmány-napnak, amelynek fő szervezői a Pázmány Péter Alapítvány felvidéki szervezete és a Szüllő Géza Polgári Társulás volt.

A Szent András templomban bemutatott szentmise után a megjelentek átvonultak a szemben lévő Múzeumba, ahol ThDr. Karaffa János, az Alapítvány felvidéki alelnöke és Fehér Csaba, a múzeum igazgatója köszöntötték az egybegyűlteket.

Az első előadást ThDr. Bolberitz Pál apát, a Pázmány Péter Katolikus Egyetem professzora tartotta „Mit adott az Egyház Európának?” címmel. Hangsúlyozta, hogy a kereszténység volt az, ami évezredek át megtartotta és megszilárdította Európát. Tíz fontos erényt emelt ki, amik közrejátszódtak a keresztény Európa megszilárdításában. Ezek pedig: a görög-római műveltség, teremtő Isten és teremtett világ megkülönböztetése, kultúra és civilizáció, emberi méltóság, megváltás, felszabadítás, szabadság, megtestesülés, hátrányos helyzetűek felkarolása, misszió, szó és tett egysége, keresztény erkölcs.

Ezután ThDr. Török József egyháztörténész, egyetemi professzor tartott előadást Pázmány

Péter életéről. A török időben élő hercegprímás műveltsége és képességei nyomot hagytak a Magyar Katolikus Egyházban. Az ellenreformáció legnagyobb alakja, mint jó pásztor meghallgatta mindenki véleményét és papjaival a nemzeti és egyházmegyei zsinatokon is találkozott. Fő műve „Az Isteni igazságra vezérlő kalauz” magában foglalja a katolikus egyház tanítását és figyelmeztet a protestáns tévedésekre. Magyar nyelven adta ki, így sokan megértették és halálakor a magyar arisztokrácia többsége visszatért ősei hitére. Pázmány Péter gazdag volt eszközökben és az eredmények terén is. A barokk katolicizmus legmeghatározóbb alakjává vált – fejezte be előadását a professzor úr.

A harmadik előadást ThDr. Vida Tivadar, máriaremetei lelkipásztor tartotta „Pázmány és a papnevelés” címmel. Szólt a szemináriumok

életéről, Pázmány papnevelési munkájáról. Ezek után Karaffa János beszámolt az Alapítvány eddigi munkásságáról. Elmondta, 80 plébániára küldtek ki meghívót, de csak 15 plébános érezte úgy, hogy el kell jönnie. „Sokan voltak a meghívottak, de kevesen a választottak!” Még az Alapítvány által támogatott személyek közül is alig jelentek meg, ami szomorúságra ad okot. Pozitívum viszont, hogy sok érdeklődő világi hívő fontosnak tartotta, hogy részt vegyen a megemlékezésen. A Pozsony-nagyszombati egyházmegye érseke már egy ideje nem engedélyezi felvidéki magyar kispapok továbbtanulását Budapesten. Pedig az Alapítvány állja a tandíjat, tankönyveket és az ellátást is. Végül a jelenlévők egy Üdvözlő Nyilatkozatot írtak alá, amit XVI. Benedek pápának küldenek majd el magyar, német és latin nyelven. A nyilatkozatot a Pázmány Péter Alapítvány Információs Központja szívesen elküldi minden jó szándékú embernek, aki csatlakozni szeretne hozzá. A színvonalas előadások sorozatával zárult az első révkomáromi Pázmány-nap. A jelenlévők óhajukat fejezték ki a folytatásra, így a következő hasonló jellegű megemlékezésre remélhetőleg már nagyobb számban érkeznek majd az érdeklődők a Felvidék minden részéről.

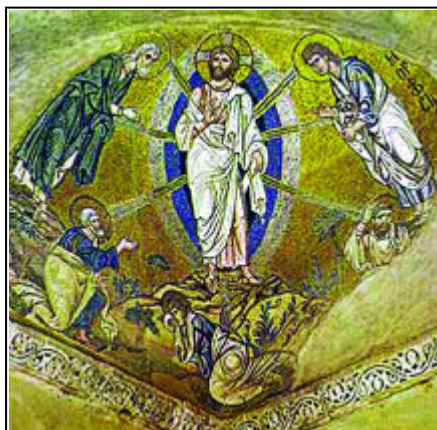
KARAFFA ATTILA

Élet az egyházszakadás után

Az 1054-ben Konstantinápolyban, Humbertus pápai követ miatt bekövetkezett egyházszakadás, még jó 100 évig nem érezte hatását Magyarországon. Az ortodox papok és kolostorok zavartalanul működtek tovább. Az ország- és egyházpusztító tatárjárás és török hódoltság után azonban az ortodox templomok nem épültek újjá, a kolostorokat így átvette a Római Katolikus Egyház. Az 1054-ben bekövetkezett egyházszakadás után, több mint 500 évet kellett várni a Római Katolikus és Ortodox Egyház egymásra találásához.

Az uniót a Nagy-Magyarországon élő nemzeti kisebbségek pl. román, ruszin, szerbek kezdeményezték. Az egyesülést vagyis uniót legelőször Bresztben írták alá. Báthory István erdélyi vajda és III. Zsigmond lengyel király is rokonszenvvel hallgatták az uniós törekvéseket, a Bresztben aláírt unió létrejötte előtt. Nem bánták, ha a birtokukon élő ortodoxok, a római egyházhoz csatlakoznak. Lengyelországban Terlecky Cirill püspök támogatta az uniót. 1590-ben a szinóduson Bresztben aláírták az uniót, amit VIII. Kelemen pápa szentesített. A Nagy-Magyarországon, Kárpátalján élő ortodoxok püspöke Munkácsen élt. Bár Rákóczy György erdélyi fejedelem protestáns volt, mégis ő nevezte ki a munkácsi ortodox püspököt. A Habsburg császár elleni felkelésében elkobozta a kolostorok birtokait is. Taraszovics Bazil és Ivan Grigoris ortodox papok gondoltak először az unióra, mert így nem függték volna a magyar kálvinista Rákóczy fejedelemtől.

A munkácsi püspökségből az ungvári unióval egyesültek Rómával. Az uniót=egyesülést Parthén ortodox püspök irányította. Ortodox részről a görög katolikusokat unitusoknak nevezik a mai napig. A rutének szerették volna megtartani önálló munkácsi, immár görög katolikus püspökségüket. De Róma a magyarországi rutén görög katolikusokat az egri püspökség alá rendelte. Az egri püspök kinevezett számukra egy püspöki helynököt, vagyis vikáriust, aki azonban felszentelt püspök volt! Így hát a rutének Rómához fordultak ismét csak 1718-ban, hogy tisztázzák a munkácsi és az egri püspökség jogviszonyát. A munkácsi görög katolikus püspökség önállóvá válásához hozzájárult a Máriapócsi Szűz Mária ikonjának

1696-os csodás könnyezése. Az ikon I. Lipót Habsburg császár és magyar király parancsára Bécsbe szállították az ottani Szent István dómba. Az ikonról készült másolat került vissza a máriapócsi templomba, amely másolat 1715-ben könnyezett! A görög katolikus püspök, a fatemplom helyett kőtemplomot emelt és a Máriapócsra költöző görög katolikus szerzetesek, a baziliták számára kolostort. Sajnos szomorú tény, de igaz, hogy az egri római katolikus püspök tiltakozott az építkezések ellen, pedig az ő egyházmegyéjét gyarapították volna vagyban és lélekben. A görög katolikusok, váratlan helyről kaptak segítséget ebben a szorult helyzetükben. A Habsburg császárné, Eleonóra írt a pápának, hogy elősegítse a munkácsi görög katolikus püspökség elismerését, és így egyben a különálló görög katolikus püspök elfogadását, aki nem függne az egri római katolikus püspöktől.

A pápa megtagadta a császárnő és a görög katolikusok kérését. Mária Terézia 1770-ben megismételte a kérést és XIV. Kelemen pápa teljesítette azt. Az első görög katolikus püspök Bradács János volt.

Mária Terézia 1773-ban szinódusra hívta meg a görög katolikus püspököket. Megbeszélték, hogy milyen egyházi könyveket nyomtassanak ki a hívek és papok számára.

Hihetetlen, de igaz, hogy a 17 féle ki nyomtatott egyházi könyv nem volt magyar nyelvű! Nem rendelkeztek a szentek tiszteletéről, az ünnepek számának csökkentéséről és a naptárreformról. A görög katolikusok ugyanis az ortodox naptár szerint élték egyházi életüket, amely két héttel le van maradva a római katolikus ünnepnapokhoz képest. Oroszországban ma is szilveszterkor ülik meg a karácsonyt.

A román görög katolikusok is szerettek volna maguknak külön egyházmegyét. Kérésüket I. Ferenc József Habsburg császár és magyar király is támogatta a pápa előtt, mert az 1848-as magyar forradalom és szabadságharcban a románok fegyvert fogtak az osztrákok és oroszok oldalán, a magyarok ellen! A Magyar Katolikus Püspöki Kar javasolta (!) 1850-ben, hogy az erdélyi fogarasi román püspökséget emelje érsekség rangjára. Hogy ezt meg lehessen tenni, két új erdélyi román egyházmegyét is kialakítottak. Tudniillik egy érsekség alá körülbelül öt püspökségnek kell tartozni. A magyar esztergomi érsek önként lemondott ezekről a területekről!

(A következőkben a magyarországi hajdúdorogi görög katolikus püspökséggel foglalkozunk.)

PAPP NÓRA

A nyírbátori Krucsay oltár

Nyírbátor város a középkorban Báthory István erdélyi fejedelem tulajdona volt, ahogy ezt a település neve is mutatja. Nyírbátorban építette Báthory István azt a gyönyörű gótikus templomot, amelyet halálként ajánlott fel az Úrnak, amiért legyőzte a török sereget.

Erdély teljhatalmú fejedelme Báthory István volt, akinek hatalma a Tiszáig ért. Hunyadi János és fia, Mátyás király vették fel a harcot a támadó török, II. Mehmed szultán és Iszkander bég ellen.

A Kenyérmezei csata 1479. október 13-án zajlott le Gyulafehérvárhoz közel. Báthory mellett fővezér volt még az a Ki-

nizi Pál, akit Arany János költő örökített meg a Toldiban, ahogyan roppant erejével egy malomkővön kínálta Mátyás királyt egy pohár hűsítő vízzel a nyári rekkenő hőségben.

Báthory olyan nagy győzelmet aratott, hogy a török 40 évig nem támadt újra. Nyírbátorban két templom épült. A mai református – reneszánsz stílusú – templomot Báthory fejedelem a család magánkápolnijának és temető helyének emeltette. A másik, a mai római katolikus

Angyalos Boldogasszony gótikus plébánia-templom, amelynek a barokk faragott főoltára világhíresen szép kivitelezésű. A templom mellett minorita ferences rendház áll. Híres lakója volt az 1700-as évek elején Kelemen Didák minorita ferences szerzetes, aki felújította az épületet a kuruc-labanc háború pusztítása után. Kelemen Didáknak emléktáblát állított a nyírbátori templomban Horváth János plébános.

A templom híres oltára a Krucsay oltár.

Nádfőy Krucsay János nemes kivégeztette Krucsayné Tolvay Borbálát, hűtlenséggel vádolva. A lefejezés után Krucsay elvette feleségül a nála 28 évvel fiatalabb Pogány Borbálát. Később, lelkiismeretüktől hajtva, oltárt faragtattak egy eperjesi művésszel, Temporovics Zakariással a lefejezett feleség emlékére engesztelésül. Az oltár a passiót, vagyis Krisztus szenvedéstörténetét ábrázolja. A regényes szerelmi történetet színdarabban is feldolgozták az 1980-as évek végén, Báthory Advent címmel.

PAPP NÓRA

Hodász

2005. május 16-án a Hodászi Görög Katolikus Cigány Egyházközségben 17 gyermek lett elsőáldozó. A gyermekeket a hitoktatójuk, Gelsei Gábor készítette fel a nagy eseményre. Hodászon régi hagyománya van a cigány görög katolikus egyházközségnek, ugyanis 1930-ban alakult. A

mostani elsőáldozást dr. Keresztes Szilárd hajdúdorogi megyéspüspök vezette, aki a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia Migrációs Bizottságának az elnöke. A misét cigány nyelven végezték. Ünnepi beszédében kiemelte a szülők felelősségét, melyet gyermekeik nevelése során kell vállalniuk. Püspök Úr arra is rámutatott, hogy a szülők és a közösség munkájának gyümölcse és dicsérete az, hogy ezen az elsőáldozáson a gyer-

mekek itt állnak. Az agapén a püspök cigány nyelvű Bibliát ajándékozott a gyerekeknek.

A cigányoknak nemcsak templomuk van Hodászon, hanem egyéb intézmények: Idősek Napközi Otthona; Szent Illés Szeretetotthon; Családok Átmeneti Otthona; Cigány Közösségi Ház; Szociális Konyha. Megvannak a tervek egy Cigány Óvoda létrehozására is.

PAPP NÓRA

Az örmény kereszténység 2000 éve III. rész

Befejező rész

Az eddigi részekben megismerkedhettünk az örmény ókeresztények életével. Abgár király, a pártus fennhatóságú uralkodó, első fejedelemeként keresztelkedett meg Tádé apostol által. Örményország a 300-as években elsőként tette államvallássá a kereszténységet. Az egyházat Világosító Szent Gergely, majd unokája Szent Gergely, majd dédunokája I. Nagy Szent Nerszész katolikosz-pátriárka szervezte meg. Ő építtet Szent Hripszimé és társai tiszteletére kolostort, amelynek szerzetesei nekifogtak a Szentírás lefordításához örmény nyelvre.

Az Örmény Apostoli Egyház sorsát a 430-as évektől nagymértékben döntően befolyásolta az a tény, hogy a perzsák meghódították az országot. Az örmény püspökök a támadásaik miatt nem lehettek ott a Kalkedoni Zsinaton, aztán a bizánci egyházzal a kapcsolatuk megszakadt. Az örmény egyház a Kalkedoni Zsinat tételeit nem mind fogadta el, így Róma szemében „monofizita eretnokségbe esett”.

Az örmény egyház hitvallásának alapjaként a Szentírást tekinti és az első három zsinati határozatot: Níkeai 325, Konstantinápolyi 381, Efezusi 431.

A skizma csak Hormisdas pápának (514–523) köszönhetően, 519-ben szűnt meg. Bizánc és Róma között helyreállt a kapcsolat, az örmény szakadást felszámolni nem sikerült. A monofizita keresztények, jelenleg a kopt, az indiai-malabár, a szír-káldeus, az etióp és az örmény-gregorián (más néven örmény-keleti, örmény ortodox) egyházakba tömörülnek. Mindegyik ókeresztény egyház részéről többször megkísérelték helyreállítani az egységet a bizánci egyházzal is, de egyetlen kezdeményezés sem sikerült.

Az örmény egyház elfogadja a keresztelés, a békekenés, a bűnbánat, az áldozás, a koronázás, a felszentelés, a házasság és a zsinatolás szentségét. Nem ismeri el az egyéni gyónást, mely intézmény a kereszténység első évszázadaiban nem létezett. A kereszteléskor a gyermeket háromszor merítik víz alá és ugyanennyiszor részesül a szent kenetben. Az áldozásnál kovászos kenyeret és tiszta bort kap az áldozó.

Valamennyi örmény felekezethnél a legnagyobb kultusza a Boldogságos Szűz Anyáknak és a szenteknek van, a purgatórium létezését viszont nem ismerik el.

Bőjt előzi meg a nagyobb egyházi ünnepeket. Az istentiszteletek celebrálása örmény nyelven folyik, a prédikációk viszont az adott örmény közösség nyelvén hangzanak el. A liturgia szerint az a pap, aki vasárnap vagy ünnepnapon celebrálja az istentiszteletet, az előző éjszakát a

tized lefolyásával teljesen elvesztette a kereszténység ősi területeit, születésének bölcsőjét és ezzel mintegy négy-öt millió keresztényt, ami az akkori egyház tagjainak kb. egynegyede volt.

Az iszlám elöretörésével, Örményország elzárt területté vált Európa számára. Majdhogynem újra fel kellett fedezni, amit pl. a XIII. században, a híres világutazó Marco Polo tett meg, aki így ír Örményországról:

Tudni kell azt, hogy két Örményország van:

Nagy és Kis. A Kis-t nagyon igazságosan király kormányozza.

(...) Bár keresztények, nem tartották meg az igaz hitet mint a rómaiak, ennek oka a tanítók hiánya, akik valóban jó keresztények lennének.

Ennek az országnak sok városa és erődje van és mindene bőven megvan. A föld termékeny és paradicsom az állatokra és madarakra vadászóknak.

Több történész és kutató egybehangzóan felhívja a figyelmet arra, hogy a Kárpát-medencei magyar államalapítást követően, a Kaukázusban, a mai Csecsenföld, Dagesztán területén, létezett egy

másik Magyarország, az ottmaradt magyar nemzetből, akiknek kapcsolatuk volt az örményekkel. XXII. János (1316–1334) pápa 1329-ben bullát intézett Gyertyán magyar fejedelemhez és püspököt küldött hozzájuk. A Kuma folyó partján fekvő Magyar nevű fővárosba Tamás püspök 1330-ban érkezett meg, és elhozta számukra az első katolikus püspöküket, Tadeus ferences szerzetest. A kaukázusi magyarok utolsó püspöke Miklós volt, aki Timur Lenk (1366–1377) és a magyarságra súlyosan nehezedő mohamedán nyomás elől volt kénytelen elmenekülni. A pápai bullából az is kiderül, hogy Gyertyán vérszerinti rokona a pannóniai magyar királyoknak, ő is Árpád családjának sarja! A IV. Béla (1235–1270) idején élő Julianus szerzetes két rendtársával nyilván Gyertyán országát akarta felkutatni, amelyről egyházi forrásokból tudhatott. Köztudott, hogy a Volga mellett is rátalált magyarokra, de hazatérése után ismét útnak akart indulni, amit a tatár betörés akadályozott meg. A Kaukázusi Magyarországot Kunmagyariának hívták, fővárosa Magyar volt, lakossága körében a IV. sz.-tól működtek örmény hittérítők.

templomban tölti. Istentiszteletre csak egyszerű tizenegy órakor kerül sor, általában két és fél óras és több pap és szerzetes, valamint legalább hat ministráns vesz részt benne. Közülük ketten a tömjéngüst gerjesztésével foglalatoskodnak. A ministránsok között a többséget felnőttek képezik, sokan közöttük papi családok sarjai.

Az örmény templomok mind jellegzetesek, kizárólag a III–IV. századokban használt tervek alapján, termésköböl épülnek. Az Örmény Apostoli Egyház és a tagjai, papsága számára mindig is idegen volt a prozelitizmus szelleme. Hitbéli szempontokon kívül, a katolikus egyháznak az óskeresztény keleti egyházaktól való elszakadását jelentős mértékben elősegítette a Bizánci Birodalom hanyatlása és a térségben élő nemzeteknek a függetlenség iránti mind erőteljesebb vágyódása.

Az elszakadás legsúlyosabb következménye az lett, hogy a katolikus egyház alig néhány év-

ROLAND VON BAGRATUNI

A SZERETETRE TÁMASZKODVA LÉGY KEGYES

MERT A SZERETET GYAKORLÁSA VEZET EL A LEGFŐBB BOLDOGSÁGHOZ

(SZENT ISTVÁN KIRÁLY INTELMEI)

1013 - 1015

Betekintő a keresztény szellemiség fehérvári otthonába A 19. század utolsó évtizedében Steiner Fülöp volt a Székesfehérvári Egyházmegye főpásztora. Fülöp püspök nemcsak azért ment el szolgálata során négyszer is Rómába, hogy „lássa Pétert”, az Egyház hajóját jó irányba fordító XIII. Leo pápát, hanem azért is, hogy az egyház szívében az új dolgokat és utakat kereső Szentatyától közvetlenül tanulja meg, miként kell új szelet fogni a krisztusi hajó vitorlájába. Steiner püspök a katolikus sajtó fontossága mellett szorgalmazta a plébániai egyesületek életre hívását, mi több, 1894-ben összehívta az egyházmegye történetének első katolikus gyűlését. A Zichy és az Eszterházy család elkötelezett tagjaiban erős társakra talált az egyházpolitikai küzdelmekben és sikerült meggátolniuk a liberális eszmék terjedését.

A magvetés Steiner püspök érdeme, de aratni csak utóda, Városey Gyula (1901–1905) alatt tudott az egyházmegye egyebek között a katolikus egyesületi élet megpecsétése által. Gyula püspök jóváhagyásával Házépítő Bizottság alakult, amely 100000 koronáért telket vásárolt és ezzel megindult a Szent István Művelődési Ház elődjének a létrehozása. Az egyszerű hívek a rövidebb katolikus kör nevet használták, de hivatalosan így hívták az új intézményt: Székesfehérvári Egyházmegye Központi Katolikus Egyesületi Ház. Fontos és tanulságos feladat lenne bemutatni azt a nagy igyekezetet és jelentős szellemi és anyagi erőt, amely az intézményt létrehozta. A Szent István Művelődési Ház udvari szárnyának előcsarnokában van egy óriási márványtábla, amelyen kőbe vésve látható, hogy kik és mennyivel járultak hozzá a keresztény szellemiség otthonának felépítéséhez. A listát Városey püspök vezet 21 ezer koronával, de az adományozók között találjuk Kégl György földbirtokost és Károly János kiváló egyháztörténészt is 1000-1000 koronával.

A múlt század 90-es éveiben a politikai megye visszaadta jogos tulajdonát az egyházmegyének, és Takács J. Nándor megyés püspök szolgálata idején Bobory Zoltán igazgató, aki bár fogtechnikus képzettségű ember, de mint elkötelezett fehérvári lokálpatrióta rögtön mozgalmas életet vitt az újra keresztény szellemű ház falai közé. Az 1972 óta működő Látóköri Irodalmi Kör azonnal pezsgő életet vitt a házba. Olyan versszínház működött a Szent Istvánban, hogy talán nincs is párja az országban. Eközben Börcsök Enikő és Sajgál Erika személyében színművészsé iskolázott fiatalok bontogatták szárnyaikat. Azonban, hogy a fehérvári ház ma a határon túli magyar költők és írók évente egyszer felkeresett otthona, alapvető szerepe volt a ház irodalomseretetének.

A Szent István Művelődési Házban ma már se szeri, se száma a jövőbe mutató kezdeményezéseknek. Amiként a ház Szent Korona Galériájában rangot jelent kiállítási lehetőséghez jutni. (1.kép) A Hóman Bálint Népfőiskolára

2

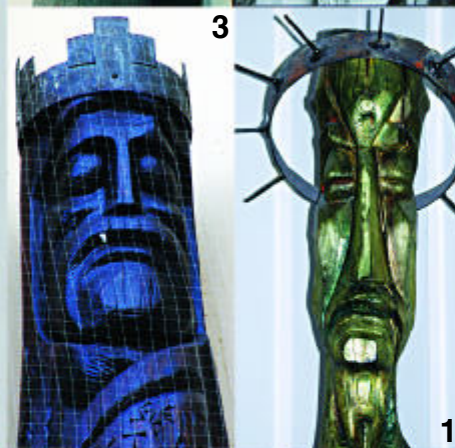

4

7

5

3

1

6

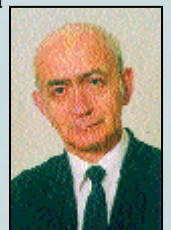
már szinte nem kell keresni a jobbnál jobb – „nem középiskolás fokon” tanító – tanárokat. Itt működik a Prohászka Ottokár Könyvkiadó, Vár néven már folyóirat is indult a házban, Prokop Péter képeiből emlékszóbat rendeztek be.

Tanácsoljuk közelieknek, távoliaknak egyaránt, hogy tekintsenek be egyszer ebbe a sokágú szellemi műhelybe, ahol a művészetre, a keresztény nevelésre és a tudományra is érvényes az a Németh Lászlótól származó mondat: az „írás: erkölcs” – „A szeretetre támaszkodva légy kegyes!” A névadó első magyar király intelmeinek a szavai ugyan a szeretetet hangsúlyozzák, ám figyeljünk a mondatzáró „kegyes” szóra is. A ház gyakorlatában ez a keresztény emberi tulajdonság azért is érdemel nagy hangsúlyt, mert az elmúlt században nagyon is sok kegyetlenségben volt részünk. A Szent István Művelődési Ház a kegyesség munkálója kíván lenni.

Egy neves móri szobrászművész, Nagy Benedek Sopron számára megalkotta Gyóni (Áchim) Géza (1884–1917) szobrát. (2.kép) A tragikus sorsú, oroszthoni fogolyként elhunyt költő kezdetben a legnagyobb kegyetlenségre, a háborúra lelkesítő verseket írt, de az átélt szenvedések hatására eljutott a háború, az öldöklés elutasításáig, s vált ő is kegyetlenből kegyessé, a Szent István-i idézet intelmét megszívelve a szeretetre támaszkodván. Az udvari főbejárat felett Spányi Antal megyés püspök jelmondata olvasható: „Dicsértessék a Jézus Krisztus!”, ám aki följebb is tekint, egy szoborfülkében Szent István fából faragott szobrát, Koczog András alkotását láthatja. (3.kép)

A Szent István Művelődési Ház mindenki előtt nyitott kapuja. A városban kívüli érdeklődők számára emeljük ki a házszámot, tehát a bárkinek szellemi otthont kínáló ház a Liszt Ferenc utca 1. szám alatt található. (4.kép) Az egyik lépcsőfordulóban Hamvas Béla (1897–1968), az egyik legnagyobb 20. századi gondolkodó képe látható, alatta egy idézettel az igazi virágzásról, amelyet felesleges éltetni és virágoztatni, mert az élet, a virágzó nem jelszavakon, nem is beszédeken, hanem tetteken múlik. (5.kép)

A keresztény szellemiség otthonául szolgáló ház Szent István terme gyakran telik meg zsúfolásig hallgatókkal. Képünkön a már hagyományos november 4-i ötvenhatos kerekasztal résztvevői láthatók 2003-ban. (6.kép) A Székesfehérvári Egyházmegye első számú művelődési intézményét mind jobban szeretik a legnépszerűbb hazai közéleti emberek. Képünkön Jelenits István, a neves tudós professzor Móser Zoltán fényképkiallítását nyitja meg. Tőle balra a kiállító fotográfus és Bobory Zoltán igazgató látható. (7.kép)

dr. KOVÁCS JÁNOS

Református egység a Kárpát-medencében

Papp Géza erdélyi (Kolozsvár) püspök hozzászól a Küldetés Törvényhez

Horkay László kárpátaljai püspök hálát ad a Zsinat döntéséért

Csúry István a Királyhágómelléki Egyházkerület részéről köszönti a Zsinatot

Ülésezett a XII. református Zsinat

Május 26–27-én tartotta soron következő ülését a Magyarországi Református Egyház Zsinata

A Zsinat több jelentős határozatot hozott, amelyek közül kiemelkedik a 2005. évi I. törvény. Ez a törvény a trianoni politikai szétszakítást célozta megszüntetni abból a szempontból, hogy a törvény kimondta, magyar reformátusnak tekintendő mindenki, aki magyarnak és reformátusnak vallja magát, éljen a világ bármely pontján is.

Igen jelentős ez a törvény, hiszen azt az egységet állítja helyre, amelyet 85 évvel ezelőtt politikusok és fegyverek szabdaltak szét tetszés szerint, a Kárpát-medencei magyarság felosztásával. A Zsinatot ez avatta még ünnepélyesebbé, hiszen történelmi törvényt fogadott el. Ezt azzal is kifejezték a Zsinat tagjai, hogy az igen szavazatot ez esetben nem kézfelnyújtással, hanem felállva jelezték. Majd felcsendült a magyar reformátusság több évszázados himnusza, a 90. Zsoltár 1. verse:

*„Tebenned bízunk, eleitől fogva.
Uram, Téged tartottunk hajlékunknak.
Mikor még semmi hegyek nem voltak,
Hogy még sem ég, sem föld nem volt formálva,
Te voltál és Te vagy erős Isten,
És Te megmaradsz minden időben!”*

Az esemény jelentőségét növelte, hogy a törvényhozáson jelen voltak az elszakított területek magyar református püspökei is. „2004. december 5-én 500 lelkipásztor jött Erdélyből a kérdéssel: Hová tartozunk? Ma megkaptuk rá a választ, a Magyarországi református Egy-

Erdélyi Géza felvidéki püspök a 2005. évi I. Törvényt méltatja

háztól. Köszönjük!” – mondta Papp Géza, az Erdélyi Egyházkerület püspöke. Meghatottan fogalmazott Horkay László kárpátaljai püspök is: „Hisszük, hogy az eddigi összetartozásunkat immár a világ felé is prezentálja e mostani, Küldetés Törvény.” Erdélyi Géza püspök (Felvidék) szintén Isten iránti hálaadással mondott köszönetet – mint hangsúlyozta –, nemcsak a reformátusok nevében: „Valami új kezdődik! Adja Isten, hogy legyen folytatása is!” Isten áldását kérte a magyar nép életére és munkájára Csete-Szemesi István püspök is Délvidékről.

Bölcskei Gusztáv, a Zsinat lelkészi elnöke az elfogadott törvényhez kapcsolódva kijelentette: „Ez a rendelkezés olyan jogi megalapozása és deklarációja együvé tartozásunknak, amely kifejezi azt a folyamatosságot, amit az anyaországi egyház a határ túl oldalán élő magyarok kérdésében képviselt a 2004. de-

cember 5-i népszavazás előtt és képvisel azóta is.”

A Zsinat döntést hozott arról, hogy június 4-én, du. fél 5-kor, a trianoni tragédia 85. évfordulójára emlékezve, szólaljanak meg a Kárpát-medence református templomainak harangjai, amelyek egymásért szólnak, hogy meghalljuk mindnyájunk hívó harangjait.

A Zsinat meghallgatta az Ifjúsági Bizottság előterjesztését, amely a Csillagpont Ifjúsági Találkozóról szól, amelyre július 19–23-ig kerül sor Debrecenben, a Vekeri tónál – s mintegy 2000 fiatalat várnak. A gyönyörű helyszín önmagában véve is igen csalogató, melyhez hozzájárul a kiválóan összeállított programtervezet. Jelen lesz a táborozáson az After Crying, a Fugato és a Misztral, de szerepel a Kerekes és a Szeredás együttes is.

A lelki feltöltődés biztosítva van, amelynek alapján a találkozó a Jézus Krisztusban való szeretet megtapasztalását éri el.

A Zsinat törvény-módosításokkal is foglalkozott, melyek során a Nyugdíj Törvényt, a Választójogi Törvényt módosította, és új törvényként fogadta el a Tájékoztatósi Jogszabályt.

DR. KIS BOÁZ

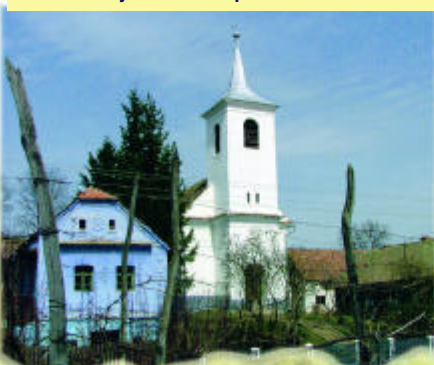
„Egyek a hitben, reményben, szeretetben”

A 2004. december 5-i népszavazást megelőzően a magyar nemzetért érzett erkölcsi felelősség és elkötelezettség tudatában arra kérték a keresztyén felekezetek híveiket és minden magyar állampolgárt, hogy a népszavazáson való részvételével és igen szavazatával legyen részese ennek a történelmi összefogásnak, és támogassa ezt az új nemzetegyesítést. A keresztyén egyházak felhívását, körlevélét vasárnap felolvasták a templomokban. A Magyarországi Református Egyház gyülekezetei 2004. november 28-án és december 5-én, vasárnap kb. 500 lelkészt fogadtak a trianoni határokon túli elszakított magyar területekről, ezzel is kifejezve a magyar nemzet összetartozását. A vendégszolgálatra érkező lelkésztestvéreket nagy örömmel és szeretettel fogadták a gyülekezetek. Sok helyen így a hátrahagyott gyülekezetek lelkipásztor nélkül maradtak vasárnapra, de szólt az Isten Igéje akár egy leírt és a gyülekezet valamely tagja által felolvasott prédikációból. Hálásak voltunk, hogy még ezt az áldozatot is meghozták a határon túli gyülekezetek értünk.

Mind az anyaországi nemzet, mind a határon túli magyarság tragédiaként élte meg a népszavazás eredményét. Bár az igen szavazatok többségben voltak, az alacsony részvétel miatt nem sikerült a népszavazás. Sajnos, így átélhettük mi magunk is, hogy Magyarországon kisebbségben vagyunk.

A Magyarországi Református Egy-

Dányán – a templom kívülről

ház Zsinata Elnökségének a Kárpát-medencei Magyar Református Egyházak valamennyi gyülekezete részére 2005 nagy-

Szováta – Pintér Gyula kunszentmiklósi lelkész

Néhai Zsoltos Gábor esperes

hetében küldött körlevelében olvasható: „a Kárpát-medencei reformátusság élő közösségének megnyilvánulása, hogy 2005. április 3-án és 10-én közel 500 magyarországi lelkipásztor szolgál határon túli református gyülekezetekben.” Sok helyütt hangzott el a szavakról, hogy együtt osztozhatunk a húsvét örömeiben és reménységében, bízva abban, hogy az elmúlt hónapokban történtek dacára a húsvét ünnepe ne a kétségbeesésre, hanem a reménységre nyisson kaput. A körlevélben olvasható: „...valljuk, hogy nekünk anyaországiaknak szükségünk van a határon túli magyar nemzettestnek... hűségére, helytállására, bátorságára és szeretetére.” Így

indult újtára a határon túli magyarsághoz több mint 500 lelkész, és hirdették a feltámadás örömhírét és az új életet több mint 500 szószékről. A gyülekezetek nagy szeretettel fogadtak minket. Volt, ahol ajándékként egy Bibliát kapott a gyülekezet, volt, ahova egy magyar zászlót vittek. A szavazás óta még fontosabbá vált az összetartozásunk. Az egyik gyülekezetben most énekelték el először 2004. december 5-e óta a magyar Himnusz. A magyarországi közvélemény csak egy tragikus hír által értesült először arról, hogy 500 magyarországi református lelkész szolgált határon túli gyülekezetekben. Zsoldos Gábor esperes életével is megpecsételte összetartozásunkat: pár perccel szolgálata előtt megállt a szíve. A régóta készülő több száz fős marosludasi gyülekezet istentisztelete gyászistentiszteletté lett. Nem csak ott, hanem Erdély-szerte. A templomokon fekete zászlók. Harangzúgás, telefonok, könnyek ismeretlen emberek szemében, a megrendülés, a lelkek találkozása. Szolgálatunk nem volt hiábavaló. Folytatnunk kell, még inkább meg kell fogunk egymás kezét, még fontosabbá vált a testvéri és hitbeli kapcsolatok ápolása, hogy tudjuk és érezzük: nem maradtunk magunkra. Egyek vagyunk a hitben, reménységben, szeretetben.

KOVÁCS CSONGOR SZALKSZENTMÁRTONI REFORMÁTUS LEKIPÁSZTOR

Ajándékba vitt magyar zászló Beregkeresztúron – Vincze István kiskunhalasi lelkipásztor

„Hadd menjen!”

Beszélgetés Miletics Marcellel a Baptista Szeretetszolgálat Utcafrontjának vezetőjével

Kábítószer. Ha van feleslegesen tragikus döntés az életben, akkor ez az. Nincs a világnak olyan baja amire valódi gyógyírt hozna! Csak üti a sebeket. Rabját önként nem engedi; könnyörtelenül vonszolja azt a megsemmisülés fölkavaró stációin át. Mély hálával tartoznak Istennek azok, akiket sikerült kiragadni a mámoros halálölelésből. Szintén főhajtás illeti az Ő „földi katonáit”, akik Nevében váltak lélekhalásszá, szembeszállva a narkó poklaival.

Ezért elfogultan beszélgetek Marcellel. Őt hajléktalan drogosok mentésére hívta az Úr. Sosem bánta, hogy igent mondott rá. 1970-ben született Győrben, ma két gyermek édesapja és szociális munkásként dolgozik. Megdöbbentő hatékonysággal.

Tényleg az ablak alatt elhúzó mentőautóval indult minden, vagy ez csak afféle jól hangzó legenda unokáknak?

Tényleg azzal indult! Előttem van ma is az egész jelenet. Épp a győri bencés gimnázium ablakában lógtunk a haverommal arról beszélgetve, hogy vajon mi az élet értelme? Akkor húzott el alattunk az a bizonyos mentő, amire rögtön ráböktem, hogy „na, ez az, ezt szeretném csinálni!” Tehát érettségi után a Mentőszolgálatnál kezdtem dolgozni először orvossal majd egyedül.

Kitöltött téged a mentőzés vagy azért maradt benned némi hiányérzet?

Azt folyamatosan tudtam, hogy a nehéz sorsú emberek segítése lesz a dolgom, viszont az odavezető út még rejtve volt. Aztán egy nap ott a kocsiban sorsfordító találkozás történt. Idős nénit szállítottunk, akinek fogalmam sincs miért, de végig fogtam a kezét. Ő úgy búcsúzott tőlem, hogy „Áldja meg az Isten, velem soha senki sem beszélt így!” Ez szíven ütött. Kezdttem ráébredni, hogy a sebek kötözésénél többre vagyok hivatott, sokkal többre...

Ennek dacára külföldi kallódás jött drogozással...

Bevallom az első behívóm miatt csomagoltam, mivel bennem a katonai dol-

gokkal szemben ösztillakozás él. Biztos, hogy én nem az a fajta fickó vagyok, aki uniformisba bújva, vezényszóra vonul jobbra-balra aztán fegyvert fog másokra! A testvérem ismerőse viszont biztatott, hogy menjek vele Hollandiába, ő majd mindenben segít nekem. Mentem. Először vidéken voltam, később aztán Amszterdamba érve valaki fehér port dugott az orrom alá. Persze fogalmam sem volt mi az, csak éreztem, hogy baj van, mert kést nyomtak a torkomhoz... Hamarosan olyan tár-

saságba keveredtem, ahol a kábítószer a mindennapokhoz tartozott. Már kipróbáltam pár dolgot, amikor ismét sorsfordító találkozás jött.

Mégpedig?

Valamelyik barátom kivitt a pályaudvar mögé ahol „kemény-drogosok” vegetáltak. Iszonyatos látvány fogadott! Kosz és bűz...

Akad, aki fekélyes lábbal feküdt ott, míg más épp a saját nyakába szúrta bele.

Nos, a barátom azt mondta ha a „könnyű drogok” után tűt veszek a kezembe, itt végzem én is!

Azt hiszem ennek köszönhetem, hogy sosem váltam „függővé”. Fél év után haza jöttem Hollandiából. A kinti ismer-

rőseim közül sokan már rég halottak a kábítószer miatt...

Itthon mi várt rád?

A második behívóm! Ezért inkább hajléktalan lettem Görögországban...

Tessék?!

Az volt életem legszebb időszaka! Teljesen szabadabbá váltam, igaz, „csont hajléktalanul”. Tudom, milyen az otthontalanság. Tudom, milyen amikor egész nap cipeled magaddal a motyódat, közben nincs hol fürdened, nappal meleged van, este pedig fázol.. sötétedéskor világitanak az ablakok, de egyik sem neked... A hajléktalan szó viszont pontatlan, mert nézd a parkban azokat az embereket! Látod, csinálnak ők maguknak hajlékot ebből-abból, tehát az van nekik csak otthonuk nincs. Nagy

kü -
lönbség!
E n g e m
rendkívül
felkavar ami-
kor látok vala-
kit a földön fe-
küdni, képtelen
vagyok közömbö-
sen tovább menni...

Nyilván ez vitt afe- lé, hogy szociális munkás- nak menj...

Igazából anyukám talált cikket az újra induló szociális munkás képzésről, mivel nálunk olyan sokáig nem volt. Na, arra megint rögtön ráböktem, hogy „ez az, ezt akarom csinálni!” Ismét megvilágosodásszerűen történt az egész. Két helyre lehetett jelentkezni, az ELTE-re és a Bárczy Gusztáv Főiskolára. Az ELTE-n elsúrtam az írásbelit, szóbelin viszont Ferge Zsuzsa azt mondta nekem, hogy „fiatalember, maga mindenféleképpen legyen szociális munkás!” Átírányított a Bárczyra, mert oda elég lett a pontszámom. Addigra persze tudtam, hogy hajléktalan drogosokkal szeretnék foglalkozni, teljesen tudatosan készültem rá.

Nemes dolog ez, viszont veszélyes üzem a tied, hiszen a kábítószer rengeteg pénzt hoz! Sokaknak szálka lehetsz a szemében. Félsz a haláltól?

Nem! Főleg a motorbalesetem óta. Emlékszem, esés közben ösztönösen tudtam, hova tegyem a kezem, kicsit lepergett előttem az életem, sőt, akadt időm számot vetni is... Közben pedig nagy nyugalmat éreztem! Ráadásul úgy gondolom az elmúlt négy év alatt tulajdonképpen megtettem már a dolgom. Elégedett vagyok, bár tele új ötletekkel! Üzleti érdekeket azért nem sértek, mert ha egy valaki kezéből kivesszem az „anyagot” sajnos, azonnal kettő lép a helyébe.

Katolikusként a miért a Baptista Szeretetszolgálatnál dolgozol? Áttértél?

Katolikusként nőttem fel és a Szeretetszolgálat nem kötelezett áttérésre! Viszont a főiskola után hét évig irányítottam a hajléktalan szállót, ahova néha bejárt a Szolgálat vezetőjének, Szenczy Sándornak az öccse. Istvánnal beszélgettünk arról, milyen jó lenne itthon komplex programot indítani a hajléktalan drogosokért. Addigra túl voltam egy Holland ösztöndíjon tehát láttam miként működik külföldön a dolog. A szálló becsukása körül pedig beszéltem Sándornak is az álmomról, aki azt mondta „hadd menjen!” Akkoriban tisztában voltam azzal, hogy most vagy kinyílik szociális munkásként a pályám vagy lezárul. Kinyílt...

Konkrétan mit jelentett ez az elmúlt négy évben?

Először figyeltük, milyen sokan éheznek az utcán. Vittünk nekik ennivalót. Utána Sándor ingatlant bérelt a rászorulóknak, hiszen lakni kell valahol. Majd huszonöt férőhelyes pincét kaptunk, ideiglenes működési engedéllyel. Ennek költségeihez később minimális összeggel hozzájárult az állam. A harmadik évben pedig sikerült saját intézményt nyitnunk! Ez anyagi okokból még nem működik teljes gőzzel, de vannak pályázatok és segít a Baptista Szeretetszolgálat is. Hatvanöt ember feje fölé tudunk fedelet biztosítani naponta, sőt működik a „tűcsere-programunk”, amivel több lakótelepet járunk.

Jó hallgatni téged csak én szkeptikus vagyok. Szerintem, miután rászokik valaki a narkóra, már menthetetlen!

Tévedsz! Azonnal abbahagynám a munkámat, ha ez igaz lenne! Természetesen le lehet szokni az „anyagról”, a debreceni lakóotthonunkból például négyen mentek ki úgy, hogy ma normálisan élnek. Laknak, dolgoznak. De mondok mást neked. Épp ma jött be hozzám egy édesanya, kezében az utcai „megkereső szolgálatunk” önkéntesének névjegyével.

Maga, a kórházba került fiú küldte ide azzal, hogy „anya, menj keresd fel őket, mert tudnak segíteni nekem!” Nos, a beszélgetésünk alatt kiderült, hogy valóban van remény, érted?! Engem ez megint nagyon mélyen érintett...

Értem... Végezetül belekérdezhettek a magánéletedbe?

Persze! A Tündér utcai hajléktalan szállót vezettem még és tanítottam a főiskolán is, amikor váratlanul belépett oda Valaki...

Első látásra egymásba szerettünk! Ő szociális munkás hallgató volt, gyakorlatra jött. Már három éves a kislányunk, a fiunk pedig tíz hónapos lesz. Nagyon szeretem őket!

Aggódsz amiatt, hogy a gyerekeid felnöve kábítószerreznai kezdenek?

Igen, tartok attól, hogy esetleg kipróbálják, viszont tőlem bőséges információt kapnak majd arról, mivel játszanak! Nagy tévedés bűnügyként kezelni a drogozást, mert onnantól titkolózás jön, viszont nem tudom kezelni a problémát, ha láthatatlan! Ezért hidd el, teszek róla, hogy az én gyerekeim tisztában legyenek majd mindennel! Tenni fogok róla...

FAJKUS MÁRIA

250 éves a konfirmáció Magyarországon

„Én, ... , őszinte szívvel megfogadom, hogy drága evangélikus hitemben úgy, ahogy azt szívembe véstem, híven megmaradok, sem halál, sem élet, sem angyalok, sem fejedelemségek, sem hatalmasságok, sem jelen valók, sem következők, sem magasság, sem mélység, sem semmi más teremtmény nem szakaszthat el engem az Istennek szerelmétől, mely vagy az Uram Jézus Krisztusban. Itt állok, másképp nem tehetek, Isten engem úgy segítjen. Ámen...”

A konfirmandus diákok 1953-ban ezzel – az abban a korszakban tulajdonképpen forradalminak tekinthető – Luther Márton is idéző szöveggel tettek fogadalmat. A fogadalmi szöveg a századok folyamán változott, mint ahogy változott a viselet is az ország különböző népszokásainak megfelelően, sőt még a fogadalomtevők kora sem volt azonos. Ami mindig megmaradt, az a (latin *megerősítés*ből származó, a keresztségre utaló) *konfirmáció* jelentése: a hit megvallása, az első úrvacsoravétel és a gyülekezet felnőtt tagjai sorába való felvétel. (Ettől kezdve keresztszülők is lehetnek.) A konfirmáció a *pietizmus** idején honosodott meg a 17–18. században. Kétszázötven éves múltját ünnepelte az evangélikus egyház az *Insula Lutherana* hármasság eseménysorozatában: a néprajzi munkacsoport kezdeményezésében és szervezésével kétnapos szakmai konferenciával a Deák téri gyülekezet nagytermében; egy új időszaki kiállítással az Evangélikus Múzeumban; és ünnepi istentisztelettel a Deák téri templomban, amelyen nemcsak az új konfirmáltakat hívták az oltárhoz, hanem bennünket, régieket is. A szimpózium előadói történeti áttekintést nyújtottak a hallgatóságunknak: mikor és hogyan alakult ki a konfirmációt megelőző oktatás, vizsga és isten-

tisztelet szokásai, hogyan változtak az idő múlásával, hogyan és miben különböztek vidékenként az országban – míg a 19–20. század fordulójára meg nem jelent az igény az egységesítésre. Néprajzkutatók és folklór-szakos hallgatók ismertették a népi jellegzetességeket. Többen kifejezték aggodalmukat a keresztyénség „elegyházatlanodásával” kapcsolatban, hogy áldatlan világunk mindennapi életében a konfirmáció is kezdi jelentőségét veszíteni. Ezért, hogy a „kikonfirmálás” réme ne fenyegetsen, meg kell értetni a konfirmandusokkal, milyen élmény az, amikor egy gyülekezet nagy családjának – életük végéig – tagjaivá válhatnak.

A Múzeum kiállítását (mely október közepéig tekinthető meg, hétfő kivételével naponta 10–18 óráig) Gáncs Péter püspök nyitotta meg, a zuglói evangélikus gyülekezet kamarakórusa közreműködésével. A kiállított tárgyak (melyek nagy része raktárakban tárolva eddig nem volt látható): fényképek, ruhák, könyvek izgalmasan színes képet nyújtanak az elmúlt 250 évről. Régi kátékat látunk (pl. az első magyarországi konfirmációi ká-

tét 1736-ból, Nagy István *Az Úr Vacsorájához Először Készülőknek Való Tanítását* 1870-ből), konfirmációhoz viselt ruhádkat (pl. fekete konfirmációs blúzt az 1920-as évekből és népi magyarruhás babákat), egyes konfirmandusok részére készült színes, kézzel írt *Emléklapok* magyar és német nyelven, *Meghívókat* konfirmációs ünnepségre az 1950-es(!) évekből. Itt van a pesti német gyülekezet első konfirmációi anyakönyve (1834–1943), Raffay Sándor püspök díjnyertes kátéja 1898-ból és annak 16. kiadása, valamint sok-sok fénykép, amely

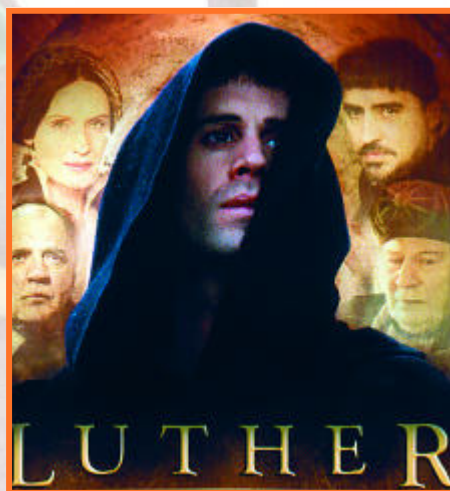
a változó ruhákat, változó stílust a magyar ruháktól a modern városi ruháig mutatja. Majd az újabb északi hatásra számos gyülekezetben terjedő fehér csuhát, az „*alba*”-t. S akinek ennyi jó kevés, az odaállhat az érintő képernyős számítógéphez és átnézheti a *Konfirmáció története, Néprajza, Fotók, Káték, Emléklapok, Agendák* címszók alatti ismertetéseket.

Vasárnap aztán elmentünk az istentiszteletre, ahol először az új konfirmandusok jelentek meg, fiúk-lányok egyforma hosszú fehér csuhában, hogy magukhoz vegyék első úrvacsorájukat. Utánuk a lelkész minket hívott. Külön-külön (mind egy, hogy az ország melyik részének ki melyik templomában konfirmált), a tíz éve, a húsz, harminc, negyven, ötven, hatvan éve konfirmáltakat. De jöttek 70, sőt 80 éve konfirmáltak is. Azután hirtelen elfogytunk – 85-re nem jelentkezett senki. Ők már odaát vannak...

KOVÁCS MÁRIA

„Egy film, amelyet minden evangélikusnak látnia kell!” – írja az *Evangélikus Élet* c. hetilap, hangsúlyozva, hogy a *Passio* konfliktusos fogadtatásával ellentétben, ez a film az egyházi közvéleménynek is egyöntetű tetszését vívta ki. Én az ajánlást kibővíteném „minden protestáns”-ra, és némi gondolkodás után az összes többi vallásra. Sőt. Az ateistákra is. Mégpedig azért, mert minden egyéb érdemétől függetlenül ez egy ritka szép, jól sikerült film. Látványos helyszínek, gyönyörű korabeli kosztümök, ragyogó rendezés, kitűnő színészek a legkisebb epizódszerepekben is, a főszerepekben pedig Joseph Fiennes kimagasló alakítása. Mindez olyan izgalmas (történelmileg hiteles!) történet áll össze (még a humornak sincs híjával), hogy azon kaptam magam rajta, rémülten drukkolok, nehogy Luthert megégesse az inkvizíció – holott tudom elemista korom óta, hogy nem tette... Húsz év (1510–1530) Luther életében. A film azzal a hatalmas viharral

kezdődik, amelyben a fiatalember menekülés közben Istennek ajánlja életét. Belép az Ágoston szerzetesrendbe. Erfurtban filozófiát és jogot tanul, majd Bölcs Frigyes szász választófejedelem

(Peter Ustinov remek alakítása és egyben utolsó szerepe) meghívására az új Wittenbergi egyetem tanár lesz. Előadásai már ott igen népszerűek, többek közt szellemességükért. A többi tudjuk – lázadása a búcsúlevelek, a pénzért árult üdvözülés és az ezzel kapcsolatos visszaélések ellen, a wartburgi vártemplom falára kitűzött 95 tétel, a pápai kiátkozás, a tárgyalás Worms-ban – a „*Mégis mozog a Föld*” hírességével konkuráló „*Itt állok, másként nem tehetek, Isten engem úgy segítjen*” kijelentése –, az árulás, a menekülés, Wartburg várában való tartózkodása, ahol németre fordítja a Bibliát s ezzel megteremt az új német irodalmi nyelvet. Mindez csak dióhéjban a történet, többet nem is mondok, mert mintha egy krimi részleteit (és Isten ments, a végét) árulnám el. Kalandos élet ez, ki hitte volna, hogy ennyire filmvásznonra való?

Érdemes érte egy estére elhagyni az otthoni fotelt a televízió előtt!

KOVÁCS MÁRIA

* **Pietizmus:** a merev hittételekhez való ragaszkodás helyett mély érzelmi alapokon nyugvó valláosságot, szigorú önmegtartóztatást és a felebaráti szeretet gyakorlását hirdető 17–18. századi evangélikus irányzat.

Nagy ünnepe volt május 22-én vasárnap délelőtt 11 órától a budapesti Nagy Ignác utca 2-4. sz. alatti templomunkban a magyarországi Unitárius Egyházunknak. A kora tavaszi zsinatainkon elfogadott Alaptörvény szellemében megválasztott tisztségviselőknek a beiktatása és egy fiatal lelkésznek a felszentelése hívtá össze a zsinati tagokat és a nagy ünnepi gyülekezetet. Rázmány Csaba régi-új püspök, Balázi László régi-új egyházi főjegyző mellett az újonnan választott Elek Botond főgondnok és Pálffy László főgondnokhelyettes, valamint Máté Ernő, pécsi központú Dunántúli egyházközségünk lelkészének ünnepi beiktatója ill. felszentelése unitárius élni akarásunk seregszemléje volt. Ott volt az ünnepségen a katolikus, a református, a metodista testvéregyházak képviselője, elhozta üdvözlését a MAZSIHISZ is. Elhangzott Mádl Ferenc köztársasági elnök levelébeni üdvözlése, valamint a Vallásügyi Államtitkárság üzenete is. Az erdélyi hangot egy nyugalmazott egyházi főtanácsos hallatta. Az anyaor-

Az egyházak képviselői

szági, mintegy 25 ezer unitáriusát az ország minden részéből érkező gondnokok, zsinati tagok, hívek, szimpatizánsok képviselték. Az unitárius vallás az erdélyi reformáció radikális irányzata. Az eszmék rendszerezése Dávid Ferenc reformátor nevéhez fűződik. A XVI. század második felének egy része, főleg a 60-as 70-es évek Erdélye, az unitárius reformációtól volt hangos. A viharos (Erdélyben halálos áldozatokat nem követelő, mint a királyi vagy hódolt Magyarország területén!) hitviták, országgyűlési határo-

Egy az Isten Magyarországi Unitárius Egyház

zatok meghozták a világtörténelem számunkra legszentebb gyümölcsét, a lelkiismereti és vallásszabadság törvényét, az 1568-as vízkereszt tordai országgyűlésen: „... a prédikátorok minden helyen hirdessék az evangéliumot, ki-ki az ő értelme szerint, és a község, ha venni akarja, jó, ha nem, senki rá ne kényszerítse, az ő lelke azon meg nem nyugodván, de tarthasson olyan prédikátort, akinek tanítása öneki tetszik. És ezért senki a superintendensek közül, se mások a prédikátorokat meg ne bánthassák, a religióért senki ne szidalmaztassék... Nem engedtetik meg senkinek, hogy a tanításért más bárkit is fogsággal vagy helyétől megfosztással fenyegetsen, mert a HIT, ISTENNEK AJÁNDÉKA...” Ez a törvény példa nélküli volt az addig ismert civilizált világban. Aztán ez a nagyszerű örökségünk a hatalmi kényszerek, a katolikus és protestáns térhódítások idején, jó magyar módra feledésbe merült, olyannyira, hogy az Unitárius Egyház csak nagy küzdelem árán tudott megmenekülni a pusztulástól, mert eszmerendszere, hitvallás, dogmák nélküli tiszta hitvilága, századokkal megelőzte korát. Ma is ezernyi módon próbálják kiiktatni történelmünkben, pedig unitarizmus nélkül sem Erdély, sem Magyarország történelme nem írható meg tárgyyszerűen. Vagy nem emlegetnek könyvekben, kiadványokban, vagy olyan színben tüntetnek fel ami felér a történelemhamisítással. (Lásd. a „nemzetegyesítő” csíksomlyói búcsút egy soha meg nem történt tolvajostetői csatára visszavezető hamis beállítás minden Pünkösöd előtti hangoztatása, felemlgetése, amit történészek, amit levéltári kutatók sem tudnak bizonyítani!)

De mindenek ellenére „vagyunk és akarunk lenni”, mert egyházunk egyedül magyar földön született magyar egyház. Ez pedig olyan örökség, ami eleinket is megtartotta, és ebben a politikai, társadalmi, vallási kesze-kusza világban, nekünk is megtartó erő kell legyen. Az, hogy számban kevesen vagyunk, ez a közel félezer év bűne, de mi Böhm Károly filozófus óta tudjuk, hogy „a hí-

vők száma nem bizonyítja a vallás magasabb fokát mellett.” És szintén ő mondja: „A legnemesebb vallásforma a legkevesebb hívőt számolja.” Vajon gondolkoznak-e vallásos testvéreink más felekezetekből, hogy csak jó lett volna a keresztyén Benjámín testvér kezét megfogni a rendszervál-

Dr. Ladocsy Gáspár kat. püspök

táskor és magukkal vinni a történelmi egyházak családjába. Mi nem tehetünk arról, hogy Trianon itt kisebbségi sorba taszított. Félvezeredes eszméket nem lehet kisebbségi sorba tartani. Mindez eszünkbe jut, amikor ünnepelünk, és fáj egy kicsit az ünneplés. Ady Endre szavait szeretném idézni, hiteles 'magyar kálvinista' ő: az unitáriusok meginvitálnak mindenkit összejöveteleikre „meginvitálják a protestánsokat, de meginvitálják a zsidókat is, meginvitálnak minden eszme hirdetőt. Hát Dávid Ferenc azért pusztult el a dévai vár tömlöcében, hogy pár száz év múlva, hogy felekezete megcsúgyenyítsen *türelmével* minden felekezetet?” Száz év távlatából ugyan ezt tesszük most, az újonnan beiktatott egyházvezetés, és gyülekezeteink, hí-

Rázmány Csaba püspök

veink, napról napra szaporodó szimpatizánsaink. És nem magunkért fáradozunk hanem azért a családjáért, amelynek mi is tagjai vagyunk itt a Kárpát-medencében. Küldjük a frigyládát, mert „Bennünk nagyságos erők várnak, hogy életre ébredjenek.” Kis Benjámín kezünket nyújtjuk, tárjuk ki mindenki felé, hogy egymás terhet hordozva töltsük be Krisztus törvényét Isten dicsőségére minden gyermekének boldogulására.

BALÁZI LÁSZLÓ

Fotók: Kuruczleky Ilona

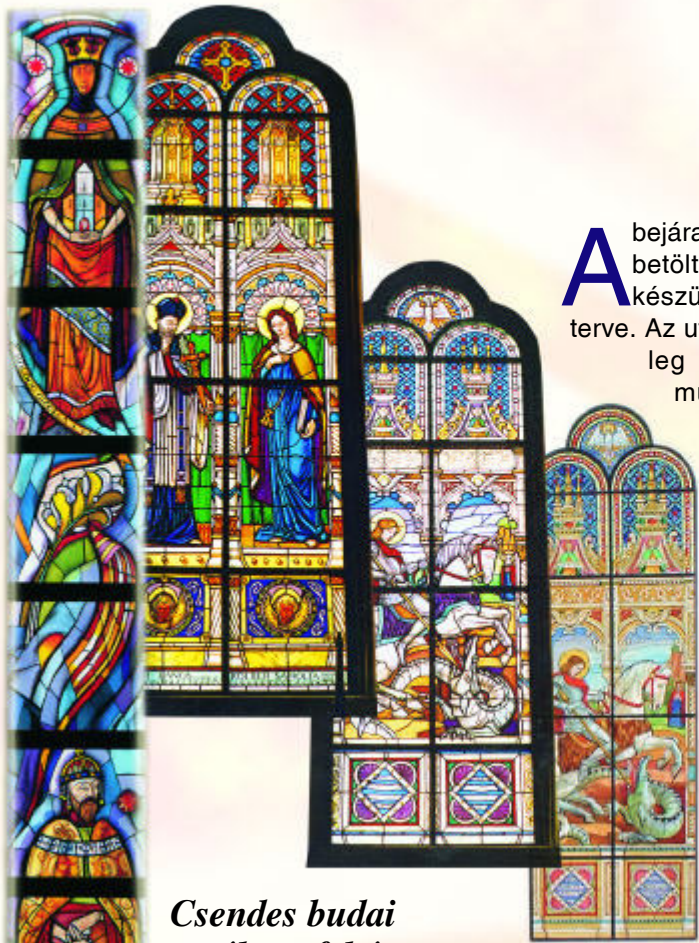

Máté Ernő (középen) ünnepi beiktatása

szági, mintegy 25 ezer unitáriusát az ország minden részéből érkező gondnokok, zsinati tagok, hívek, szimpatizánsok képviselték.

Az unitárius vallás az erdélyi reformáció radikális irányzata. Az eszmék rendszerezése Dávid Ferenc reformátor nevéhez fűződik. A XVI. század második felének egy része, főleg a 60-as 70-es évek Erdélye, az unitárius reformációtól volt hangos. A viharos (Erdélyben halálos áldozatokat nem követelő, mint a királyi vagy hódolt Magyarország területén!) hitviták, országgyűlési határo-

SUGÁRZÓ

A bejáratnál szembeni falat betölti a Cserkeszölőre készülő mozaik corpus terve. Az utolsó évtizedben főleg szakrális témájú munkákon dolgozik. Munkácsy-díjas, a Magyar Köztársaság Arany Érdemkereszt tulajdonosa, közel-múltban kapta meg a Pro Cultura kitüntést. Honnan ered a vallásos témájú munkák iránti érdeklődés és szeretet?

Anyai nagypapa és ükapja református lelkész volt, gyermekkorában, az ötvenes években,

nem volt ajánlatos templomba járni, így szökve ment oda orgonát fújtatni. Később, a Képzőművészeti Főiskolán Z. Gács György kiváló tanárának köszönhetően megszerette az üvegfestést és a mozaikkészítést. Az alapok adottak voltak, és jött a rendszerváltás, amely meghozta a lehetőséget is.

Első alkotását, bárányt a feltámadási zászlóval, apja szülőfalujába, a református templomba készítette. Az első, igazán komoly nagy feladatának az 1994-ben tervezett tiszaujvárosi, római katolikus templom üveglak-munkáját tartja, amely olyan jó referenciának bizonyult, hogy a papok egymásnak adják Bráda Tibor festőművész nevét.

Nem volt egyszerű feladat a 13x1 méteres ablak kompozícióját a magyarországi szentekkel és a Madonnával megtervezni. A sugárzó színek, a tradicionális formavilágból áradnak. Így vall gondolatairól: „Akkor döbentem rá, milyen felelősségem van, hiszen a templomba járó kisgyerek ezt a Madoonnát látja, ezt szokja meg,

és generációk nőnek fel egy ilyen képen. Fontos volt számomra ez a felismerés, mert azóta így állok minden tervezésemhez.”

Legnagyobb munkája az ékszerdoboz szépségű, az európai örökség részének nyilvánított kőbányai Szent László templomban, a szentéjét kivéve, az összes üveglak megalkotása volt. A színes üvegeken beáradó fény kiemeli a fehér porcelán díszítéseket.

A legnagyobb kihívást jelentő feladatnak a kőbányai idősök otthonának imatermét tartja, mivel ökumenikus szellemiségben kellett mindenki számára szeretett és meghitt teret kialakítani. A hívők szerint munkája sikeres volt.

Legjobban szívéhez nőtt a zugligeti szecessziós stílusú Szent Család altemplomában, az urnatemetőben készített szent út tizennégy stációja és a kiemelt corpus mozaik, amely alatt a távolban nyugvó halottakért is lehet imádkozni.

Több mint negyven szakrális munkája során bensőséges kapcsolatot alakított ki a papokkal, a beszélgetések során kölcsönösen épültek a valás-, és a művészettörténet terén.

Csendes budai utcában, fehér falú kis ház adja Bráda Tibor festőművésznek a nyugodt alkotáshoz a műtermet.

SZÍNEK...

Bráda Tibor a Képzőművészeti Egyetem docense, a látványtervezőket és a restaurátorokat tanítja alakrajzra és festésre. Kérdésekre, hogyan látja a mai fiatalságot, tömör választ adott. „Idős korban szidni szokás a fiatalokat, viszont az én véleményem az, hogy nagyon sok a tehetséges, vallásos fiatal. A restaurátor szakon vallástörténetet is tanulnak. Tudom, minden változik, én nem félek a változástól, mert ha becsületesen, a tehetségéhez mérten a legjobbat alkotja az ember, akkor nem lehet gond.”

NÉMETH ANDREA

Idén is megrendezésre került a pünkösdi majális Mária-remetén, az Esztergom-Buda-pesti Főegyházmegye családjainak, híveinek, ifjúságának közös ünnepe. Ez az ünnepség már

több éves múltra tekint vissza. A szervezés a főegyházmegye család-, ifjúsági

és hitoktatási referensét, valamint a Katolikus Ifjúsági Mozgalmat dicséri. Plébániák, iskolák, lelkesítő mozgalmak állítják fel sátraikat különböző programokkal, műsorokkal, versekkel, énekkel, és kiadványokkal mutatkoznak be. A színpadon folyamatosan zajlik a közösségek, iskolák bemutatója, keresztény könnyűzenei koncertek. A délutáni szentmisén Erdő Péter bíboros prímás tartotta a prédikációt.

PAPP NÓRA

Pünkösdi majális Mária-remetén

Sólyom László képriportja

Erdő Péter bíboros prímás

Isteni Megváltóról Nevezett Nővérek

Vizitációs nővér

Miaszonyunkról Nevezett Szegény Iskolánővér

HOTEL VERITAS

Várjuk szeretettel hotelünkbe és éttermünkbe házas ízekkel!

1144 Budapest, Magyoródi út 8. www.hotelveritas.hu E-mail: hotel@veritas.hu

Születésnap partik, gyermekzsúrok szervezése programokkal

Éttermünkbe asztalfoglalás: 273-22-33 mob: 06-30-864-6564